

जनकपुर
टुडेको सम्पर्क नं.
९८५४०२६०२५,
९८०१६२६०२६,
०४१-५९११०१
विज्ञापनको लागि मात्र
jtodaynews@gmail.com

छिटो र सर्वाधिक बित्री हुने

मधेशको पहिलो 'क' वर्गको राष्ट्रिय दैनिक

जनकपुर टुडे

Janakpur Today Daily

www.ejanakpurtoday.com

वर्ष २७

अंक २१०

२०८२ साल पुस १४ गते सोमवार (29 December, Monday, 2025)

पृष्ठ ८

मूल्य रु. ५१-

कृषि क्षेत्रका जनशक्ति संकट र प्रभाव

टुडे समाचारदाता
जनकपुरधाम । मधेश प्रदेशको कृषि विकासमा मेरुदण्ड मानिएको कृषि अनुसन्धान निर्देशनालय परवानीपुर हाल गम्भीर जनशक्ति संकटबाट गुजिरहेको छ । संघीय कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय मातहत रहेको यस कार्यालयमा दरबन्दी अनुसारका वैज्ञानिक र प्राविधिक नहुँदा कृषि नवप्रवर्तन र अनुसन्धानका कार्यहरू नराप्ररी प्रभावित भएका छन् ।

वैज्ञानिकको अभाव:
निर्देशनालयमा १७ जना वैज्ञानिकको दरबन्दी रहे पनि हाल जम्मा ३ जना मात्र कार्यरत छन् । माटो विज्ञान, बागवानी, माछापालन, र पशु चिकित्साजस्ता महत्त्वपूर्ण क्षेत्रका विज्ञहरूको अभाव छ ।
समग्र कर्मचारी अवरुद्ध:
कुल ७६ जनाको दरबन्दीमा २२ जना मात्र कार्यरत छन् । विशेष गरी अधिकृत तहका १८ प्राविधिक दरबन्दीमध्ये १५ पद रिक्त रहेका छन् ।
अनुसन्धानमा अवरोध:
विज्ञहरूको अभावले नयाँ जातको विकास, रोगव्याधि नियन्त्रण, र प्रविधि परीक्षण जस्ता कार्यहरू

सुस्त बनेका छन् । सीमित स्रोत र साधनका बाबजुद निर्देशनालयले उपलब्ध जनशक्तिबाटै अधिकतम नतिजा निकाल्ने प्रयास गरिरहेको छ । निर्देशनालयको ९० बिघा जग्गा पूर्ण सदुपयोग गरिएको छ, जहाँ उन्नत बिउबिजन उत्पादन, मुर्गा भैंसी तथा बोयार बाख्रा पालन र माछाका भुरा उत्पादन भइरहेका छन् । यहाँ उत्पादित बिउ र माछाका भुराको माग स्थानीय किसानहरू माफ निकै उच्च छ । तराई-मधेशलाई 'अनको भण्डार' मानिए पनि अनुसन्धान केन्द्र नै जनशक्तिविहीन हुनुले दीर्घकालीन कृषि उत्पादकत्वमा

प्रश्न खडा गरेको छ । मन्त्रालयले आगामी फागुन सम्ममा द्रुत प्रक्रियाबाट कर्मचारी पदपूर्ति गर्ने तयारी गरे पनि, समयमै दक्ष जनशक्ति व्यवस्थापन नभए जलवायु परिवर्तनका चुनौती र आधुनिक कृषिको मागलाई सम्बोधन गर्न कठिन हुने देखिएको छ ।
जनशक्ति अभाव
दीर्घकालीन समस्या बन्दै गएको निर्देशक यादवले बताए । उनले कर्मचारी आवश्यकता सम्बन्धी अध्ययन भइरहेको र फागुन २१ गतेको निर्वाचनअघि नै द्रुत प्रक्रियाबाट कर्मचारी पदपूर्ति गर्ने तयारी मन्त्रालयबाटै भएको जानकारी आएको बताए ।

जसपा नेपाल र लोसपा नेपालबीच एकीकरण

सोमवार पार्टी एकताको घोषणा हुने, मधेश प्रदेश सरकारमाथि राजनीतिक संकट

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । उपेन्द्र यादव नेतृत्वको जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) नेपाल र महन्थ ठाकुर नेतृत्वको लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी (लोसपा) नेपाल बीच एकता गर्ने सहमति भएको छ ।

सहमति पत्रमा जसपा नेपालका अध्यक्ष यादव र लोसपा नेपालका अध्यक्ष ठाकुरले संयुक्त रूपमा हस्ताक्षर गरेका छन् । काठमाण्डुमा आइतबार राति जसपा नेपाल र लोसपा नेपाल बीच एकता गर्ने सहमति भएको छ । जसपा नेपालबाट नै अलग भएर ठाकुरले लोसपा नेपाल गठन गरेका थिए ।

वर्तमान राजनीतिक परिस्थितिको मूल्यांकन र विश्लेषण गरेर एकता गरिएको निर्णयमा बताइएको छ ।

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक प्रणालीलाई संस्थागत गर्दै संघीयता, पहिचान, समानुपातिक समावेशिता, सामाजिक न्याय लगायतको अग्रगामी परिवर्तनका मुद्दाहरूलाई मजबुत गर्दै न्यायपूर्ण समाज निर्माण गर्ने आवश्यकतालाई आत्मसात गरी एकीकरणको निर्णय भएको बताइन्छ ।

दुवै पार्टीका पदाधिकारीहरूको काठमाण्डुमा आइतबार बसेको संयुक्त बैठकबाट देशको वर्तमान राजनीतिक परिस्थितिको मूल्यांकन तथा विश्लेषण गरी संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक प्रणालीलाई संस्थागत गर्दै संघीयता, पहिचान,

समानुपातिक समावेशिता, सामाजिक न्यायलगायतको अग्रगामी परिवर्तनका मुद्दाहरूलाई मजबुत गर्दै न्यायपूर्ण समाज निर्माण गर्ने आवश्यकतालाई आत्मसात गरी जसपा, नेपाल र लोसपा नेपाल पार्टी एकीकरण गर्ने निर्णय गरिएको जारी गरिएको सहमति पत्रमा उल्लेख छ ।
पार्टी विभाजन अघि समाजवादी पार्टी रहेको थियो । तर दुबै शीर्ष नेताबीच सैद्धान्तिक मतभेदका कारण पार्टी अलग भएपछि महन्थ ठाकुरले लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी नेपाल र यादव नेतृत्वमा जनता समाजवादी पार्टी नेपाल गठन

गरिएको थियो । सहमति अनुसार दुवै पार्टीको नाम जसपा नेपाल नै रहने छ भने कार्यकारी अधिकारसहितको अध्यक्षमा यादव नै रहने छन् भने सम्मानित नेताको रूपमा ठाकुर रहने स्रोतले बताएको छ ।
सम्भवतः सोमबार पार्टीको आधिकारिक नाम र पदाधिकारीसहित केन्द्रीय समिति समेत घोषणा गरिने जनाइएको छ ।
जसपा नेपाल र लोसपा नेपालबीचको एकीकरणले मुर्तरु पाएपछि मधेश प्रदेशको राजनीतिमा व्यापक उथलपुथल हुने भएको सम्भावना देखिन्छ ।
जसपा नेपाल र लोसपा नेपालको

एकीकरणपछि मधेश प्रदेशमा नेकपा एमालेभन्दा पनि ठूलो दलको रूपमा उदाउने छन् । एमालेको २५ सांसदमध्ये एकजना निलम्बनमा परेपछि २४ जना सांसद छन् भने कांग्रेसको २२, नेकपा माओवादी केन्द्र र नेकपा एकीकृत समाजवादी गरी नेकपाको १६, जनमत पार्टीको १३ लगायतका सांसदहरू रहेका छन् ।

यसरी मधेश प्रदेशमा अहिलेको सत्ता समीकरणमा समेत प्रतिकूल असर पर्ने सम्भावना बढेको राजनीतिज्ञहरू बताउन थालेका छन् ।

भदौ २३-२४ गते भएको जेन-जी आन्दोलनपछि नेकपा माओवादी केन्द्र र नेकपा एसबीच भएको एकीकरण पछि मुलुकमा तीव्ररूपमा राजनीतिक परिवर्तन भएको छ । सोही अनुसार जेन-जी आन्दोलनको आधारमा रास्वपा र काठमाण्डुका मेयर बालेन साहबीच सहमति भएपछि प्रतिनिधिसभालाई लिएर विभिन्न खाले टिकाटिप्पणी हुन थालेको छ ।

आगामी फागुन २१ गते हुने प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनलाई लिएर आफू नो अस्तित्व जोगाउनका लागि भए पनि राजनीतिक दलहरू एकता, एकीकरण तथा सहकार्यतर्फ बढी जोड घटामा लागेको छन् । तर यस एकीकरण तथा सहकार्यलाई जनताले कसरी हेरिरेको छ भन्ने कुरा निर्वाचन पछि नै थाहा हुने राजनीतिक विश्लेषकहरूले टिप्पणी गर्न थालेका छन् ।

बालेनसंग रास्वपाको सात बुँदे सहमति

टुडे समाचारदाता

काठमाण्डु । कुलमान घिसिङ नेतृत्वको उज्यालो अभियान नेपालको सहमति बीच नभए पनि राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी र काठमाण्डु महानगरपालिकाका मेयर बालेन्द्र शाह (बालेन) बीच सात बुँदे सहमति भएको छ । जस अनुसार बालेन्द्र साह रास्वपामा प्रवेश गर्नेछन् र आगामी प्रतिनिधिसभा निर्वाचनमा प्रधानमन्त्रीको उम्मेदवार बन्ने छन् ।
आफू दलीय राजनीतिमा प्रवेश गर्नु अघि बालेनले विभिन्न नेताहरूसँग छलफल गरेका थिए । मधेश केन्द्रित वैकल्पिक दल जनमत पार्टीका अध्यक्ष डा. सीके राउत, नागरिक उन्मुक्ति पार्टी नेपालका संस्थापक रेशम चौधरी, निवर्तमान सांसद डा. अमरेशकुमार सिंह, सामाजिक अभियन्ता सुरेन्द्र चौधरी लगायतसँग पनि बालेनले बैठक गरेका थिए । उज्यालो नेपाल पार्टीका संरक्षक उर्जामन्त्री घिसिङसँग पनि बालेन र रास्वपा सभापति रवि लामिछानेले छलफल गरेका थिए ।

नागरिक उन्मुक्ति पार्टी नेपालका उपाध्यक्ष अब्दुल खानले आफ्नो पार्टीका संरक्षक रेशम चौधरीले कुराकानी गरेको तर एजेन्डामा कुरा नमिलेकाले अगाडि नबढेको बताए । वैकल्पिक शाक्ति बनाउने कुरा भएपनि मधेशबारे स्पष्ट एजेन्डा नहुँदा कुरा अगाडि नबढेको उनले बताए । यद्यपि सहकार्यको सम्भावना बाँकी नै रहेको उनको भनाइ छ ।
रास्वपा सभापति लामिछाने र मेयर शाहसँग बैठक गरेका विचटित प्रतिनिधिसभा सदस्य डा. अमरेशकुमार सिंहले मधेशको मुद्दामा स्पष्ट नभएका कारण अहिल्यै सहकार्य हुन नसकेको बताए । रास्वपा र बालेनबीचको सम्झौतामा मधेश

र संघीयताबारे उच्चारण नै नभएकाले आशंका उत्पन्न गराएको सिंहले बताए ।
तराई मधेश लोकतान्त्रिक पार्टीका अध्यक्ष वृषेशचन्द्र लालले रास्वपा र बालेनबीचको सम्झौताले मधेशको हकमा विभिन्न आशंका उब्जाएको बताए ।
जनता समाजवादी पार्टी नेपालका महासचिव रामकुमार शर्मांले त रास्वपा-बालेन सम्झौतालाई प्रतिगामी नै भनेका छन् । सात बुँदे सम्झौतामा संघीयता, समानुपातिक समावेशिता र गणतन्त्रको शब्द पनि उचार नगरेको भन्दै उनले यो सम्झौता जनयुद्ध, जनआन्दोलन र मधेश आन्दोलनको भावना विपरीत रहेको टिप्पणी गरेका छन् ।

सवारी दुर्घटना न्यूनीकरणका लागि अभियान

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । सवारी दुर्घटना न्यूनीकरणका लागि ट्राफिक प्रहरीले अभियान सञ्चालन गरेको छ ।
नेपाल प्रहरी राजमार्ग सुरक्षा तथा ट्राफिक व्यवस्थापन कार्यालयले तयार गरी मधेश प्रदेश प्रहरी कार्यालय जनकपुरधाम धनुषाबाट स्वीकृत गरिएको "सडक दुर्घटना विरुद्ध युवा-२०८२ कार्य योजना" बमोजिम रौतहट जिल्लामा सवारी दुर्घटना न्यूनीकरणका लागि विशेष अभियान सञ्चालन गरिएको छ ।
सोही कार्ययोजना अनुसार रौतहट जिल्लाअन्तर्गत पूर्व-पश्चिम राजमार्गको धनसर पुलदेखि बागमती पुलसम्म तथा चन्द्रनिगाहपुरदेखि गौर जाने

सडक खण्डको बाल्चनपुर एरियासम्म रातिको समयमा हुस्सु तथा कुहिराका कारण हुने सवारी दुर्घटनालाई कम गर्ने उद्देश्यले रिफ्लेक्ट स्टिकर टाँस्ने कार्य गरिएको जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय रौतहटले जनाएको छ ।
सडक डिभिजन कार्यालय चन्द्रनिगाहपुर रौतहटबाट प्राप्त विभिन्न रिटका करिब ३५० फिटसम्म रिफ्लेक्ट स्टिकरहरू इलाका प्रहरी कार्यालय चन्द्रनिगाहपुर र जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय चन्द्रनिगाहपुर रौतहटको संयुक्त सहकार्यमा उक्त सडक खण्डमा रहेका पुल, कल्भर्ट, साइन बोर्ड, डिभाइडर लगायतका

जोखिमयुक्त स्थानहरूमा टाँसिएको प्रहरीले जनाएको छ ।
रातिको समयमा कुहिराका कारण दृश्यता कम भई सवारी चालकलाई सडकको अवस्था पहिचान गर्न कठिन हुने भएकाले रिफ्लेक्ट स्टिकर प्रयोगले सवारी चालकलाई समयमै संकेत प्राप्त हुने र सम्भावित दुर्घटना न्यूनीकरणमा सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ ।
ट्राफिक प्रहरीका अनुसार यस किसिमको सचेतनामूलक तथा प्रविधिमैत्री पहलले सवारी सुरक्षा प्रवर्द्धन गर्न महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने छ । आगामी दिनमा पनि स्थानीय तह, सरोकारवाला निकाय तथा नागरिकसँग सहकार्य गर्दै सडक सुरक्षासम्बन्धी यस्ता कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइने जनाएको छ ।

जाडोमा लिनुपर्ने सावधानीहरू

<p>पानी प्रशस्त पिउने शरीरमा पानीको मात्रा प्रशस्त भएमा चिसोले गर्दा रगत बावलो हुने जोखिम कम हुन्छ ।</p>	<p>Warm Up गर्ने शारीरिक व्यायाम सुरु गर्नु भन्दा अघि शरीरलाई सक्रिय बनाउने अनि व्यायाम सुरु गर्ने ।</p>
<p>हिंडाङ्को गति कम गर्ने चिसोमा मुटुमा जोखिम घटाउन हिंडाङ्को रिपिड कम गरेर, हिंडाङ्को अवधि बढाउनु सुरक्षित उपाय हुन्छ ।</p>	<p>मदिरा र चुरोट सेवन नगर्ने जाडो महिनामा मुटुमा हुने असरलाई मदिरा तथा धूम्रपानले मज्जु बढाउने हुनाले यसको प्रयोग नगर्नु राम्रो हुन्छ ।</p>
<p>चिसो हावा र पानी परेको बेलामा बाहिर व्यायाम गर्न निस्कनु हुँदैन ।</p>	<p>सुगर, प्रेसर, कोलेस्ट्रॉलको राम्रो नियन्त्रण जाडो महिनामा प्रेसर सुगर र कोलेस्ट्रॉलको स्तर बढ्ने हुनाले यसको जाँच र नियन्त्रण गर्न जरुरी छ ।</p>
<p>घरे चिल्लो खानेकुरा नखाने जाडोमा कोलेस्ट्रॉल बढ्ने हुनाले घरे चिल्लो, फ्राई, पार्टी, भोजको बेलामा सतर्क हुनुपर्दछ ।</p>	<p>चिसोमा हिंडाङ्का छाती दुख्नु मुटु रोगको प्रमुख लक्षण ब्लनप्लब चिसोमा बढी देखिन्छ र यस्तो छ भने डाक्टरलाई देखाउन जरुरी हुन्छ ।</p>
<p>औषधिको नियमित प्रयोग मुटुरोग, प्रेसर, सुगर, कोलेस्ट्रॉल आदिको औषधि नटुटाईकन नियमित खानु पर्छ ।</p>	<p>व्यायामको बेलामा चिसोबाट सुरक्षा यसको लागि पर्याप्त लुगा लगाएर विशेष गरेर टाउको, कान, हात छोपेर हिंडनु पर्छ ।</p>

बलवा नगरपालिका
बलवा, महोत्तरी, मधेश प्रदेश

राहत माग्दै बुभाइयो ज्ञापनपत्र

टुडे समाचारवाता
रौतहट । रौतहट जिल्लाका सबै १८ वटै पालिका तथा वडास्तरमा बसोबास गर्ने गरिब, दलित तथा विपन्न वर्ग चिसोको बढ्दो प्रभावका कारण गम्भीर समस्यामा परिरहेको भन्दै दलित संघर्ष समिति रौतहटले राहतको माग गर्दै जिल्ला प्रशासन

नेपाल सरकार, मधेश प्रदेश सरकार, स्थानीय सरकार तथा सरोकारवाला सबै निकायको ध्यानकर्षण गराइएको छ । ज्ञापनपत्रमा चिसोबाट जोगिन गरिब तथा विपन्न दलित समुदायलाई लत्ता-कपडा, कम्बल, दाउरा तथा अन्य आवश्यक राहत सामग्रीको शीघ्र

बढ्दो चिसोका कारण जनजीवन र दैनिकी अत्यन्त कष्टकर बनेको भए पनि केन्द्र, प्रदेश तथा स्थानीय सरकार तथा सठबन्धित निकाय मौन बसेको आरोप लगाउँदै समितिले तत्काल राहतको व्यवस्था गर्न ज्ञापन पत्र माफत माग गरेको हो ।

कार्यालय गौरमा ज्ञापनपत्र बुभाएको छ । बढ्दो चिसोका कारण जनजीवन र दैनिकी अत्यन्त कष्टकर बनेको भए पनि केन्द्र, प्रदेश तथा स्थानीय सरकार तथा सम्बन्धित निकाय मौन बसेको आरोप लगाउँदै समितिले तत्काल राहतको व्यवस्था गर्न ज्ञापन पत्र माफत माग गरेको हो । दलित संघर्ष समिति रौतहटका प्रतिनिधिहरू पुर्मित राम, सोनेलाल राम, अरुण नारायण राम, उष्य नारायण रामलगायतको उपस्थितिमा सहायक जिल्ला अधिकारी जितेन्द्र कुमार यादवमाफत

व्यवस्थापन गर्न माग गरिएको छ । समितिले समयमै राहत नगुणे अफ्नो दूरो मानवीय संकट निम्तित गर्न चेतावनी दिँदै सरकारसँग तत्काल कदम चाल्न आग्रह गरेको छ । सहायक सिडिओ यादवले ज्ञापन पत्र बुझ्दै माग सम्बोधन गराउन आफूले सक्दो प्रयास गर्ने प्रतिवद्धता जनाएको पुनीत रामले बताएका छन् । पछिल्लो एकसाता बढी देखी रौतहट लगायत सिंगो मधेश प्रदेशमा घाम नलागेर दिनभरी हुसु लामे र सितलहर चलाइरहेको कारण अत्यधिक चिसो बढेर जनजीवन प्रभावित बनेको छ ।

एकीकृत परिवार योजना शिविरः सेवा छ, पुरुष सेवाग्राही छैनन्

काठमाण्डु । पायक पर्ने स्थानमा सञ्चालन हुने 'एकीकृत परिवार योजना शिविर'मा परिवार योजनाको स्थायी सेवा लिनेमा महिलाका तुलनामा पुरुष न्यून छन् । जिल्ला जनस्वास्थ्य/स्वास्थ्य कार्यालयले सम्बन्धित पालिका तहसँग समन्वय गर्दै सुनौलो परिवार नेपालको प्राविधिक सहयोगमा सञ्चालन गर्दै आएका त्यस्ता शिविरमा स्थायी 'मिनील्याप' सेवा लिने महिलाका तुलनामा 'भ्यासेक्टोमी' सेवा लिन पुरुषले कम रुचि देखाएका हुन् ।

गत मङ्सिर ८ गतेदेखि २६ गतेसम्म कैलालीका विभिन्न १० स्थानमा सञ्चालन गरिएका घुम्ती शिविरमा दुई सय ११ जनाले परिवार योजनाका स्थायी सेवा लिएका थिए । तीमध्ये एक सय ९३ महिलाले 'मिनील्याप' सेवा लिँदा आठ जना पुरुषले 'भ्यासेक्टोमी' सेवा लिएका थिए । जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयका प्रमुख रमेश कुँवरका अनुसार यस्ता शिविरमा परिवार योजनाका सम्पूर्ण साधनहरूको सेवा निःशुल्क उपलब्धता हुन्छ । ती सेवाअन्तर्गत परिवार योजनाका स्थायी माध्यम 'मिनील्याप' (महिला बन्ध्याकरण), 'भ्यासेक्टोमी' (पुरुष बन्ध्याकरण), परिवार योजनाका लामो अवधि काम गर्ने आइयुसिडी, इम्प्लान्ट र छोटी अवधि काम गर्ने परिवार योजनाका साधन तीनमहिने सुई (डिपो), खानेचक्की पिक्स र कण्डम पर्दछन् ।

कार्यालयका परिवार नियोजन अधिकृत ओलटनारायण चापागाईंका अनुसार स्थायी बन्ध्याकरणपछि पुरुषलाई काम गर्न समस्या एवं अप्ठ्यारो हुन्छ भन्ने भ्रमलागत कारणले बन्ध्याकरणमा पुरुषको रुचि कम हुने गरेको छ । गत आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा स्वास्थ्य कार्यालयले सञ्चालन गरेको शिविरमा दुई सय ४२ जनाले सेवा लिएकामध्ये महिला दुई सय २० र पुरुष २२ जना रहेको थिए । जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय रसुवाका वरिष्ठ जनस्वास्थ्य अधिकृत भ्रमप्रसाद आचार्यका अनुसार नौकुण्ड गाउँपालिकाको पारच्याङ र कालिका गाउँपालिकाको जिबाजिबेमा हालै सम्पन्न 'एकीकृत परिवार योजना शिविर'मा १९ जना पुरुषले 'भ्यासेक्टोमी' सेवा लिएका थिए । तीमध्ये गत आठ २०८१/८२ मा सुनौलो परिवार नेपालले सातवटै प्रदेशलाई समेटेर गरी २८ जिल्लाका अतिरुम दुई सय ८६

स्थानमा परिवार व्यवस्थापनअन्तर्गत एकीकृत परिवार योजना शिविर सञ्चालन गर्ने सम्बन्धित स्वास्थ्य/जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई प्राविधिक सहयोग गरेको थियो । ती शिविरमा १० हजार १९९ महिलाले 'मिनील्याप' र चार सय ९७ पुरुषले 'भ्यासेक्टोमी' सेवा लिएका थिए भने इम्प्लान्ट र आइयुसिडी सेवा लिनेको संख्या क्रमशः दुई सय १८ र २८ जना रहेका सुनौलो परिवार नेपालका उपनिर्देशक अनिल यादवले जानकारी दिनुभयो ।

नयाँ ढाँचामा 'एकीकृत परिवार योजना शिविर' सञ्चालन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, परिवार कल्याण महाशाखाको पछिल्ला वर्षहरूमा परिवार व्यवस्थापन सेवा अन्तर्गत विशेष गरेर एकीकृत परिवार योजना शिविर सञ्चालन गर्ने सेवाप्रदायक सस्थासँग समन्वयात्मक र साभेदारी नीति अवलम्बन गरेको छ ।

जिल्ला जनस्वास्थ्य/स्वास्थ्य कार्यालयले पालिका तहसँग समन्वय गर्दै आफ्ना संयन्त्रमार्फत आवश्यक सेवाग्राही पहिचान गर्ने र परिवार व्यवस्थापन सेवा प्रदान गर्ने निकायले सेवाग्राहीलाई पायक पर्ने स्थानमा एकीकृत परिवार योजना शिविर सञ्चालनमा स्वास्थ्य कार्यालयलाई प्राविधिक सहयोग पुर्याउने समझदारीको ढाँचा रहेको परिवार योजना तथा प्रजनन स्वास्थ्य शाखाका प्रमुख शर्मिला दाहाल पौडेलले जानकारी दिनुभयो । उहाँले भन्नुभयो, "परिवार

नियोजनका साधन तथा सेवाको प्रयोगदर बढाउन परिवार व्यवस्थापनका सेवालाई अझ सुदृढ बनाउन आवश्यक छ । विशेषगरी एकीकृत परिवार योजना शिविर सञ्चालनमा सेवाप्रदायक सस्थासँग थप सहकार्य र साभेदारीलाई समन्वयात्मक बनाउन जरुरी छ । हामीले स्वास्थ्य सङ्घीयताका ढाँचामा समन्वयात्मक काम गर्ने नीति अवलम्बन गरेका छौं ।"

जनसांख्यिक तथा स्वास्थ्य सर्वेक्षण (२०२२) का अनुसार परिवार नियोजनका साधन तथा सेवाको प्रयोगदर ५३ प्रतिशतमा सीमित छ । आधुनिक परिवार योजना (नियोजन) सेवाको प्रयोगदर ४२.८ भन्दा माथि उक्लिन सकेको छैन । अझै प्रजनन उमेरका २३.७ महिलाले सेवाअन्तर्गत विशेष गरेर एकीकृत परिवार नियोजनको सेवा उपलब्ध गर्न पाएका छैनन् । अर्कातर्फ नेपालमा जनमदर घट्नु र असुरक्षित गर्भपतन बढ्नु चिन्ताको विषय मानिएको हो ।

स्वास्थ्य मन्त्रालयका अनुसार नेपालका कुल ३५ प्रतिशत किशोरीको १८ वर्ष उमेर नपुग्दै र १० प्रतिशतको १५ वर्ष उमेरभित्र विवाह हुने गरेको छ । त्यसैगरी, विवाहको कानुनी उमेर २० वर्ष भए पनि ४१ प्रतिशत महिलाले १० देखि १८ वर्षको उमेरमा र ७६ प्रतिशतको २० वर्षको उमेरमा विवाह भएको पाइन्छ । नेपालमा १५-१९ उमेर समूहका १४ प्रतिशत किशोरी आमा वा गर्भवती भइसकेका हुन्छन् । परिवार योजना आवश्यक पर्ने दम्पती एवं अन्य महिलालाई लक्षित गरेर

स्वास्थ्य मन्त्रालयले हरेक वर्ष निःशुल्क एकीकृत परिवार योजना शिविर सञ्चालन गर्दै आएको छ । परिवार व्यवस्थापन कार्यक्रमसहित शिविरका लागि कम लगानी गरिँदा परिवार योजना कार्यक्रम नै सडकटमा परेको छ । मन्त्रालयका प्रवक्ता डा प्रकाश बुढाथोकीले जिल्ला जनस्वास्थ्य/स्वास्थ्य कार्यालयले पालिका तहसँग समन्वय गर्दै आफ्ना संयन्त्रमार्फत परिवार योजना आवश्यक पर्ने सेवाग्राही पहिचान गर्ने र परिवार व्यवस्थापन सेवा प्रदान गर्ने निकायले सेवाग्राहीलाई पायक पर्ने स्थानमा एकीकृत परिवार योजना सेवा शिविर आयोजना गर्ने समझदारीका ढाँचामा सेवा प्रदान गर्ने नीति अवलम्बन गरिएको र यसबाट सेवाप्रवाह प्रभावकारी र चुस्त भएको जानकारी दिनुभयो ।

परिवार योजना एवं सुरक्षित गर्भपतन सेवा प्रदान गर्दै आएको मेरी स्टोप (एमएसआई) नेपालका वरिष्ठ सल्लाहकार केपी उपाध्याय स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, परिवार कल्याण महाशाखाको परिवार व्यवस्थापन सेवाअन्तर्गत एकीकृत परिवार योजना शिविर सञ्चालनको 'मोडालिटी'ले विशेष गरेर विपन्न समुदायसम्म परिवार योजनाको सेवाको पहुँच पुर्याउने काम गरेको बताउनुहुन्छ । उहाँ भन्नुहुन्छ, "हामी जिल्ला जनस्वास्थ्य/स्वास्थ्य कार्यालयले पालिका तहसँग समन्वय र सहकार्यमा शिविर सञ्चालन गर्न

प्राविधिक सहयोग गर्दछौं । यसका लागि ती निकायसँग समझदारी गर्दछौं । ग्रामीण क्षेत्रका गरिब, बिपन्न, सीमान्तकृत समुदायसम्म परिवार योजनाका सेवाको पहुँच पुर्याउन लागिरहेका छौं ।"

उहाँका अनुसार समझदारीमा कुन निकायले के सेवा प्रदान गर्ने भन्ने कुरा स्पष्ट उल्लेख गरिएका हुन्छन् । पालिका तहले आवश्यकताका आधारमा शिविर सञ्चालन गर्ने, स्थान छनोट गर्ने, यसका बारेमा सेवाग्राहीलाई घरेलुमा नै पुगेर शिविरका बारेमा जानकारी दिने र सुनौलो परिवार नेपालका 'मेडिकल टिम'माफत सेवा प्रदान गर्ने अवधारणाले सेवा प्रदान भइराखेको वरिष्ठ सल्लाहकार उपाध्यायले जानकारी दिनुभयो । संस्थाले अहिले सातवटै प्रदेशलाई समेटेर गरी नौवटा 'मेडिकल टिम' परिवार योजनाका शिविरमा परिचालन गरेको छ ।

स्वास्थ्य कार्यालय महोत्तरीका प्रमुख नवलकिशोर साह पछिल्ला समय साभेदारी ढाँचामा परिवार योजना शिविर सञ्चालन हुन थालेको र यसको प्रभावकारिता देखिएको जानकारी दिनुभयो । उहाँले यही पुस ४ गतेदेखि जिल्लाका १५ वटै पालिकाका ११ स्थानमा शिविर सञ्चालन गर्ने कार्यतालिका रहेको जानकारी दिनुभयो । उहाँका अनुसार यस्ता शिविरमा आठ सय ७४ जनालाई सेवा लिने लक्ष्य लिइएको छ । स्वास्थ्य सेवा विभाग, परिवार कल्याण महाशाखाका निर्देशक डा मदनकुमार उपाध्याय परिवार व्यवस्थापनको सेवामा पहुँच पुर्याउन एकीकृत परिवार योजना शिविरमा सेवाग्राहीलाई आफूले चाहेका सेवा पायक पर्ने स्थानमा गुणस्तरीय रूपमा पाएका बताउनुहुन्छ ।

नयाँ शैलीमा मानव बेचबिखन : सीमानाका जोखिममा महिला तथा किशोरीको उद्धार

काठमाण्डु । भारतसँग जोडिएको खुला सीमा, प्राविधिक बढ्दो दुरयोग र आफन्तकै संलग्नताले यहाँ मानव बेचबिखन तथा ओसार पसारको जोखिमयुक्त क्षेत्र बन्दै गएको छ । मुख्य नाका गड्डाचौकीमात्र नभई वैकल्पिक तथा अवैध मार्गको प्रयोग बढ्दै जाँदा बेचबिखन नियन्त्रणमा चुनौती थपिएको छ । मानव बेचबिखनको स्वरूप समयक्रमसँगै बदलिँदै गएको र पछिल्लो समय वैदेशिक रोजगारीको प्रलोभन, नक्कली विवाह, पर्यटन तथा अनलाइनमार्फत हुने 'साइबर ट्राफिकिङ'का घटना बढ्दै गएको माइती नेपालका संयोजक महेश्वरी भट्टले बताउनुभयो । गरिबी, बेरोजगारी, सौपको कमी र सामाजिक सञ्जालको दुरयोगसँगै आफन्त र चिनजानकै व्यक्तिको संलग्नता बेचबिखनको मुख्य चुनौती बन्दै गएको छ । संयोजक भट्टका अनुसार खुला सीमा, प्राविधिक नगरी निगरानीको कमी, प्रमाण सङ्कलनमा कठिनाई र मुद्दा प्रक्रियामा ढिलाइ मानव बेचबिखन नियन्त्रणका प्रमुख चुनौतीका रूपमा रहेका छन् । "पीडित र परिवारकै मौनता तथा उजुरी

गर्न डराउने प्रवृत्तिले मानव तस्कहरूको मनोबल बढेको छ", उहाँले भन्नुभयो, "पछिल्लो समय मानव तस्कहरूले बाइक र स्थानीय ट्याक्सीजस्ता निजी सवारीसाधन प्रयोग गरी वैकल्पिक मार्गबाट सीमा पार गराउने नयाँ शैली अपनाएका छन् ।" उहाँका अनुसार बेचबिखनमा परेकालाई यौन शोषण, बालश्रम, जबरजस्ती आपराधिक गतिविधि तथा अन्न प्रत्यारोपणसम्म प्रयोग गर्ने गरिएको पाइएको छ । जसमा अन्तरराष्ट्रिय अपराध सञ्जालको समेत संलग्नता देखिने गरेको छ । पछिल्लो एक वर्षको अवधिमा पश्चिमी सीमानाका गड्डाचौकी तथा आसपासका क्षेत्रबाट मानव बेचबिखनको जोखिममा परेका

२०९ जना महिला तथा बालबालिकालाई सीमाबाटै उद्धार (रोकथाम) गरेको छ । संस्थाको वार्षिक कार्यप्रगति प्रतिवेदनअनुसार उद्धार गरिएकामध्ये ९० जना बालबालिका र ११९ जना महिला छन् । उद्धार गरिएका स्थानअनुसार गड्डाचौकी सीमानाकाबाट ८९ जना, महेंद्रनगर बसपार्क तथा अन्य क्षेत्रबाट ६४, महाकाली चारलेन पुल क्षेत्रबाट ३१ जना र भोजपुर पुल क्षेत्रबाट २९ जना रहेका छन् । उद्धार गरिएकामध्ये १८२ जना सुदूरपश्चिम प्रदेशकै नागरिक छन् । जिल्लामात्र रूपमा कञ्चनपुरका एक सय, कैलालीका ३२, बैतडीका १४, बाँझडाका १० र डोटीका आठ जना छन् । पछिल्लो तीन वर्षमा भारतका विभिन्न सहरबाट ४९ जना महिला तथा बालबालिकाको सकुशल उद्धार गरिएको छ । सन् २०२३ मा २५, सन् २०२४ मा १४ र सन् २०२५ मा १० जनाको उद्धार भएको माइती नेपालले जनाएको छ । पछिल्लो एक वर्षमा मात्रै बिहार, चाँपडगढ, मुम्बई, दिल्ली, हैदराबादलगायत सहरबाट आठ बालिका र दुई महिलाको उद्धार गरिएको हो । रासस

टुडे समाचारवाता
वीरगञ्ज । पर्सिको वीरगञ्ज नाकाबाट जोखिमपूर्ण अवस्थामा रहेका १६३ महिला तथा किशोरीको उद्धार गरिएको छ । माइती नेपालले सन् २०२५ मा सीमा क्षेत्रमा निगरानी गरेर जोखिमपूर्ण अवस्थामा रहेका महिला तथा बालबालिकाको उद्धार गरेको जनाइएको छ । यो उद्धारले सीमाना निगरानीको क्रममा जोखिमपूर्ण रूपमा भारत तथा त्यहाँबाट तस्त्रोमुलुक जान लागेका महिला तथा बालबालिकालाई सीमापारि जानबाट रोकिएको हो । माइती नेपाल वीरगञ्ज आवाधिक गृहकी प्रमुख पर्यवेक्षक गोमा कुमारी पौडेलले सन् २०२५ को शनिबारसम्म गरी सीमा नाकाबाट उद्धार गरिएका १ सय ६३ मध्ये १ सय ३० जनालाई

गृहमा ल्याइएको र ३३ लाई सीमाबाटै अभिभावक तथा प्रहरीको जिम्मा लगाई समेत सोभै नेपाल फर्काइएको जानकारी दिए । फर्काइएका १ सय ६३ मध्ये ४० जना १८ वर्षसम्मका छन् भने १ सय २३ जना १९ वर्ष माथिका छन् । गृहले यस अवधिमा सञ्चालन गरेको दिवसीय तथा अन्य कार्यक्रमबाट २ हजार ७ सय ७४ जना लाभान्वित भएका छन् । यस अवधिमा २ हजार ३ सय ५३ जनालाई चेतनामूलक जानकारी पत्र वितरण, २० हजार २२ हजार ५ सय जनालाई प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष सूचना समर्थन र ३१ जनालाई सामान्य स्वास्थ्य उपचार सेवा दिइएको पौडेलले बताइन् । यस वर्ष भारत र सीमा क्षेत्रमा बिहारको छपरा, सिवान, मोतिहारी, छोडादानोलेगायतका स्थानबाट

अर्कोटा नृत्य समूहमा जोरिखमपूर्ण रूपमा काम गरी रहेका १८ जना नेपाली चेलीहरूलाई भारतीय प्रहरीको सहयोगमा उद्धार गरी ल्याइएको उनले बताइन् । यस वर्ष सीमा क्षेत्रमा रेकर्ड गृहमा ल्याइएका १ सय ३० जना मध्ये ३२ जनाले भारतको पटनामा रहेको वि-विनर नेटवर्किङ कम्पनीमा काम गर्न जान लागेको बताएका थिए । ३६ जना सानै उमेरमा प्रेम्मा परी भागेर जान वा प्रेमीलाई भेट्न जान लागेका थिए । २४ जना आफू जाने स्थान सबन्धी कुनै जानकारी नभएका थिए । १७ जना किनमेल गर्न जाने बहानामा, ६ जना काम गर्न जाने बहानामा, ४ जना आफन्त भेटघाट गर्न जाने बहानामा, ६ जना अर्कोट्टा नृत्य समूहमा, २ जना औषधिउपचार गर्न, दुई जना भारत जान लागेको र १ जनाले तस्त्रोमुलुक जान लागेको बताएका थिए ।

ज्योतिष-मार्गदर्शन
प्रसिद्ध ज्योतिषगुरु ई विवेक

मेघ : विभिन्न अवसर प्राप्त भए पनि नैतिक प्रतिष्ठा जोगाउन सजग रहनुपर्छ ।
वृष : सामान्य कामलाई पनि निकै मिहिनेत पार्नु ।
मिथुन : पेशा-व्यवसायमा विशेष लाभ लिने समय छ ।
कर्कट : स्रोतसाधन जुट्नाले मेहनतीका लागि समय निकै उत्पादनजनक रहनेछ ।
सिंह : मिहिनेतले अवसर प्राप्त हुनेछ ।
कन्या : सानो कर्मजोरी बाधा पुऱ्याउनेछ ।
तुला : आवश्यक पर्दा सहयोगीहरूले राम्रो साथ दिनेछन् ।
वृश्चिक : शुभचिन्तकहरूको साथ प्राप्त हुनाले काममा उत्साह जामेछ ।
धनु : समय फुर्सैदिलो रहनाले रमाइलो भेटघाट गर्ने अवसर प्राप्त हुनेछ ।
मकर : खुर्चिलो काम गर्नुपर्दा अर्थअभाव देखा पर्नेछ ।
कुम्भ : व्यापार, साभेदारी र सद्भावपट्टामा लाभ मिल्नेछ ।
मीन : राम्रो कर्मफल प्राप्त हुनाले मन प्रसन्न रहनेछ ।

गुरुजीसङ्ग जन्मकुण्डली हस्तरेखा परामर्स लामो
9812005378

महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

जनकपुरधाम ०४१

बारुणा यन्त्र	५२००११	विद्युत फ्युज शाखा	५९०८३४, ५९०८३५
प्रहरी (हप्टीइलाईन)	४२००९९, ४२०२९९, १००	साह केबुल	५२४७२२
एम्बुलेन्स (रेडक्रस)	१०२	जानकी केबुल	५२३७२८
एम्बुलेन्स (मेडिकल कलेज)	५२६०९०, ५२६०९१	म्याक्स टीभी	०४१-५९०८९७, ९८०१६६८६५२
एम्बुलेन्स (हिमालय युवा क्लब)	९८०४८५१२६	नगर सेफ्टी टैंक सफाई सेवा	५२९६२२
अञ्चल अस्पताल	५२००३३	मुजेलिया प्रहरी चौकी	५२०७५०
जनकपुर सिटी हस्पिटल भानुचोक	५२५०११, ५२५८९९	सशस्त्र प्रहरी मुजेलिया	५२७२९३, ५२७८००
नेपाल शिक्षक संघ (एम्बुलेन्स)	९८०१६४४४५५, ९८५४०२८२९६	बुद्ध एयर	५२५०२२
जानकी हेल्थकेयर सेन्टर रामानन्द चोक	५२५३४७	यति एयरलायन्स, शिवचोक	५९०३०१/५९०३०२
रक्तसंचार (रेडक्रस)	५२०८७०	होटल मानकी	९८५९२३३४, ९८५९२३३४३
ॐ शक्ति अध्ययन अनुसन्धान केन्द्र (एम्बुलेन्स)	९८५४०२७४३४	होटल रामा	५२००५९, ५२३८५४
कृष्णा नर्सिङहोम	५२९९१८	वेलकम होटल	९८०१६२००६५, ९८०१६२००६४
विरिन्द्र डेन्टल हेल्थ केयर	५२८४३७	गौतम होटल, बर्दिबास	०४४-५५००३४
आँखा अस्पताल	५२०३९७	जलेश्वर अस्पताल	०४४-५२००७४
रेडियो टुडे (९९ मेगाहर्ज)	९८०१६२६०२६	प्रहरी (जलेश्वर)	०४४-५२०००९
एयर पोर्ट	५९००५८, ५९००५२	एम्बुलेन्स (जलेश्वर)	०४४-५२०१००
		विद्युत (जलेश्वर)	०४४-५२००६६, ५२०१६६

जानकी मन्दिर प्रत्येक दिन

बिहान टोका खुल्ने समय : ०५:०० बजे
बिहान पूजा आरती : ०७:०० बजे
बिहान टोका बन्द : १२:०० बजे
अन्न क्षेत्र : नि:शुल्क भोजन
दिउँसो टोका खुल्ने समय : ०४:०० बजे
सन्ध्या पूजा आरती:सोभाना : ०७:३० बजे

राम मन्दिर प्रत्येक दिन

बिहान टोका खुल्ने समय : ०५:०० बजे
मंगल आरती : ०७:३० बजे
महाप्रसाद भोग : १२:०० बजे
दिउँसो टोका खुल्ने समय : ०३:३० बजे
सन्ध्या पूजा आरती सौभाना : ०७:०० बजे
रात्रि भोग : ०९:०० बजे
पट बन्द : ०९:१५ बजे

जनकपुरधामको जानकी मन्दिरको दर्शन गर्न आएका आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटक। यहाँ भारतबाट वर्षेनी विवाह पञ्चमीको अवसर पारेर जन्तीका रुपमा तीर्थयात्रीहरू आउने गर्छन्। तस्वीर: रासस

सर्वोच्च अदालतः

'हृदम्याद, तारेख र म्याद थप अनुमति'

काठमाण्डु । सर्वोच्च अदालतले चालु मुद्दाको हृदम्याद, तारेख र म्याद थप गर्न अनुमति दिने निर्णय गरेको छ। अदालतको निर्णयसँगै अब यही पुस मसान्तसम्म चालु मुद्दाको हृदम्याद, तारेख र म्याद थप गर्न सकिने छ।

प. धान न्यायाधीश प्रकाशमानसिंह राउत, वरिष्ठतम न्यायाधीश सपना प्रधान मल्ल, न्यायाधीशहरू कुमार रेग्मी, हरिप्रसाद फुयाल, डा मनोजकुमार शर्मा, डा नहकुल सुवेदी, तिलप्रसाद श्रेष्ठ, विनोद शर्मा, शारदा सुवेदी, अब्दुल अजीज मुसलमान, महेश शर्मा पौडेल, टेकप्रसाद हुजुना, सुनिलकुमार पोखरेल, बालकृष्ण ढकाल, नृपध्वज निरौला, नित्यानन्द पाण्डेय, मेघराज पोखरेल, श्रीकान्त पौडेल र शान्तिसिंह थापासहित १९ जनाको बहुमतपूर्ण इजलासले आज सो अनुमति दिएको हो।

सर्वोच्च अदालतका कर्मचारी बालाजीप्रसाद पाण्डेयलागतले

पेस गरेको प्रतिवेदनमाथि आज प्रधानन्यायाधीशसहित सम्पूर्ण न्यायाधीशको इजलास नै गठन गरेर यसअघि एक महिना (मङ्सिर मसान्तसम्म) समय दिएको समय बढाएर ६० दिन अर्थात् पुस मसान्तसम्म गरिएको हो। सर्वोच्च अदालतका प्रवक्ता अर्जुनप्रसाद कोइरालाका अनुसार मङ्सिर मसान्तसम्म मुद्दाको हृदम्याद, तारेख र म्याद थप गर्न सकिने निर्णय भएकोमा अब पुस मसान्तसम्म म्याद थाम्न सकिने भएको छ। यसअघि, मङ्सिर १ देखि ३० गतेसम्म एक

महिना हृदम्याद, म्याद र तारेख थाम्न सकिने व्यवस्था गरिएको थियो। आदेशको लिखित सोमबार आउनेछ।

गत भदौ २४ गते अदालतमा आगजनी भएर नष्ट भएका मुद्दाको कागजात सङ्कलन गर्ने समय थप गरी ६० दिन हुनेछ। आगजनी र तोडफोडमा सर्वोच्च अदालतका सबैजसो कागजात जलेर नष्ट भएका थिए। अदालतले मुद्दाका पक्ष एवं सरोकारवालालाई सम्बन्धित मुद्दाको कागजात जुटाउन सहयोगका लागि आह्वान गरेको थियो। रासस

समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीतर्फको बन्द सूची पेस गर्न सुरु

काठमाण्डु । प्रतिनिधिसभा निर्वाचन २०८२ अन्तर्गत राजनीतिक दलहरूले समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीतर्फको बन्द सूची पेस गर्न सुरु भएको छ। निर्वाचन आयोगले जारी गरेको कार्यतालिकाअनुसार आइतबार र सोमबार समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीतर्फको बन्द सूची पेस गर्ने कार्यक्रम तोकिएकामा केही राजनीतिक दलले आइतबारै सूची पेस गरेका छन्।

आयोगका प्रवक्ता नारायणप्रसाद भट्टराईका अनुसार आज दिउँसोसम्म तीन दलका १३४ जनाले सबै प्रक्रिया पूरा गरेर बन्द सूची पेस गरिसकेका छन्। ती दलले निस्सा लिएर

दर्ताको प्रक्रिया पूरा गरेका हुन्। उम्मेदवारको नाम मतदाता सूचीमा छ, छैन हेरेर आयोगले निस्सा दिएपछि बन्द सूची पेस गरिएको हो। यस आधारमा नेपाल मजदुर किसान पार्टी, जनप्रिय लोकतान्त्रिक पार्टी, श्रम संस्कृति पार्टी लगायतले आज दिउँसोसम्म बन्द सूची पेस गरेका प्रवक्ता भट्टराईले जानकारी दिनुभयो।

उहाँले राजनीतिक दलले पुस १३ र १४ गतेसम्म पेस गरेका समानुपातिकतर्फको बन्द सूचीबारे पुस १५ देखि २० गतेसम्म छानबिन गरिने कार्यक्रम रहेको बताउनुभयो। त्यसपछि पुस २१ देखि २७ गतेसम्म दललाई मिलाउन लगाउने कार्यतालिका छ। पुस २८ देखि

राष्ट्रियसभाको अधिवेशन अखिलम्व बोलाउन काँग्रेसको माग

काठमाण्डु । नेपाली काँग्रेसले राष्ट्रियसभाको अधिवेशन अखिलम्व बोलाउन माग गर्दै राष्ट्रियसभाका अध्यक्ष नारायणप्रसाद दाहालसँग भेटवार्ता गरेको छ।

काँग्रेस राष्ट्रियसभाका प्रमुख सचेतक कृष्णबहादुर रोकाय नेतृत्वको टोलीले आइतबार अध्यक्ष दाहाललाई भेटेर काँग्रेस संसदीय दलको निर्णयबारे जानकारी गराउँदै सो माग गरेको हो। भेटमा राष्ट्रियसभा सदस्य कमला देवी पन्त, किरणबाबु श्रेष्ठ, विष्णु सापकोटा र पदम परियारलागायत सहभागी हुनुहुन्थ्यो।

यही पुस १० गते बसेको काँग्रेस संसदीय दलको बैठकले 'देशमा बदलिँदो राजनीतिक विषम परिस्थितिमा असंवैधानिक ढङ्गबाट प्रतिनिधिसभा विघटन भएको भन्दै राष्ट्रियसभाको अधिवेशन आह्वान गर्न माग गर्ने निर्णय गरेको थियो। जनताका आवाज उठाउने सार्वभौम सङ्घीय संसद् अन्तर्गत राष्ट्रियसभा मात्र कायम रहेको हुँदा राष्ट्रियसभाको बैठक बस्न आवश्यक भएकाले अखिलम्व राष्ट्रियसभाको अधिवेशन आह्वान गर्न काँग्रेसले माग गरेको थियो। रासस

निर्वाचन आचारसंहिता स्वीकृत

काठमाण्डु । निर्वाचन आयोगले आसन्न प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचनका लागि जारी हुने निर्वाचन आचारसंहिता, २०८२ स्वीकृत गरी सरोकारवालालाई त्यसमा भएका व्यवस्थाहरूबारे सार्वजनिक जानकारी गराएको छ।

आयोगको वेबसाइटमा आइतबार प्रकाशित आचारसंहिता आगामी माघको पहिलो सातादेखि लागू गर्ने आयोगको तयारी छ। निर्वाचनलाई स्वच्छ, स्वतन्त्र, भयरहित, मर्यादित र विश्वसनीय बनाउन आयोगले आचारसंहितामा विगतमा भैँ कतिपय बुँदालाई परिमार्जन गरी नयाँ आचारसंहिता तयार गरेको हो। आयोगले आचारसंहिताको मस्यौदामा प्राप्त सुझावलाई समेटेर स्वीकृत गरेको हो।

आयोगका प्रवक्ता नारायणप्रसाद भट्टराईका अनुसार आचारसंहिता नेपाल सरकार र नेपाल सरकारका मन्त्री, प्रदेश सरकार र प्रदेश सरकारका मन्त्री, संवैधानिक निकाय र पदाधिकारी, नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारका पदाधिकारी, स्थानीय कार्यपालिका र सोका सदस्य, सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारीलाई लागू हुनेछ।

र सोका सदस्य, सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारीलाई लागू हुनेछ।

यस्तै निर्वाचन आचारसंहिता नेपाल सरकार र नेपाल सरकारका मन्त्री, प्रदेश सरकार र प्रदेश सरकारका मन्त्री, संवैधानिक निकाय र पदाधिकारी, नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारका निकाय र ती निकायका पदाधिकारी, स्थानीय कार्यपालिका र सोका सदस्य, सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहका कर्मचारीलाई लागू हुनेछ।

यस्तै सुरक्षा निकाय, सुरक्षाकर्मी तथा कर्मचारी, सरकारी, अर्धसरकारी तथा सार्वजनिक संस्थाको कार्यालय

निर्वाचन आयोगले आसन्न प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचनका लागि समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीतर्फ मतदान गर्ने प्रयोजनका लागि अस्थायी मतदाता सङ्कलन सुरु गर्ने भएको छ।

र कर्मचारी, राजनीतिक दल तथा राजनीतिक दलको भातृ सङ्गठन, उम्मेदवार तथा सम्बन्धित व्यक्ति,

राजनीतिक दल तथा उम्मेदवारको मतदान प्रतिनिधि तथा मतगणना प्रतिनिधि, सार्वजनिक पद धारण गरेको व्यक्तिलाई पनि आयोगद्वारा जारी आचारसंहिता लागू हुनेछ। निर्वाचनमा स्वच्छता, निष्पक्षता, पारदर्शिता र भयमुक्त वातावरण

सुरु गरिने

निर्वाचन आयोगले आसन्न प्रतिनिधिसभा सदस्य निर्वाचनका लागि समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीतर्फ मतदान गर्ने प्रयोजनका लागि अस्थायी मतदाता सङ्कलन सुरु गर्ने भएको छ।

आयोगले मतदाता नामावली ऐन, २०७३ को दफा ३० तथा अस्थायी मतदाता नामावलीसम्बन्धी कार्यविधि, २०८२ बमोजिम आयोगबाट अस्थायी मतदाता नामावली सङ्कलन कार्यक्रम स्वीकृत गरेको हो। आयोगका प्रवक्ता नारायणप्रसाद भट्टराईका अनुसार अस्थायी मतदाता नामावलीमा नाम समावेश हुने मतदाताको विवरण यही पुस १९ देखि आगामी माघ

१८ गतेसम्म सम्बन्धित निकायका कार्यालय प्रमुखले प्रमाणित गरी प्रमुख नाम दर्ता अधिकारी अधिकारी प्रदेश वा जिल्ला निर्वाचन अधिकारीको कार्यालयमा पठाउनुपर्नेछ। सङ्कलित नामावली प्रकाशन र दाबीविरोध तथा जाँचबुझ गरी अन्तिम अस्थायी मतदाता नामावली प्रकाशन गर्ने कार्यक्रम रहेको छ।

आयोगबाट प्रकाशन भएको अन्तिम मतदाता नामावलीमा नाम समावेश भएका नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, स्थानीय तह तथा नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको स्वामित्व वा नियन्त्रणमा रहेका संस्थामा कार्यरत कर्मचारी, ब्यारेकमा रहेका नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, कारागारमा रहेका थुनुवा र कैदी, नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहले सञ्चालन गरेका वा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहको स्वीकृत लिइ सञ्चालनमा रहेका वृद्ध अवस्थामा बसेका व्यक्तिहरू एवं संवैधानिक निकायका पदाधिकारीको नामावली सङ्कलन गरिनेछ आयोगले जनाएको छ। रासस

“पात्रो प्रकाशन गर्ने निर्णय अन्तरराष्ट्रिय सम्मेलनमार्फत गरिनुपर्छ”

काठमाण्डु । नेपालबाट प्रकाशित हुने पात्रो (पञ्चाङ्ग) कुन सिद्धान्तका आधारमा गर्ने भनी नेपालका विद्वानहरूले मात्र निर्णय गर्न नसकिनेमा जोड दिइएको छ। विश्व ज्योतिष महासङ्घको राष्ट्रिय समिति नेपाल, नेपाल ज्योतिष परिषद्, दक्षिण एसियाली ज्योतिष महासङ्घ र राष्ट्रिय महिला ज्योतिष सङ्घको संयुक्त आयोजनामा शनिबार राजधानीमा भएको राष्ट्रिय ज्योतिष सम्मेलनमा नेपाल पञ्चाङ्ग निर्णायक विकास समितिका अध्यक्ष प्रा शम्भुप्रसाद ढकालले चाडपर्व र संस्कृति अन्य

देशसँग पनि एकपसमा सम्बन्धित रहेकाले निर्णय पनि संयुक्त रूपमा गरिनुपर्ने बताउनुभएको हो। यसका लागि अन्य देशका ज्योतिषविद् पनि बोलाएर सम्मेलन गरी भारतका भक्तजन अधिल्लो निर्णयमा पुगुनुपर्ने सुझाव समितिले

पेस गरेको छ। नेपाल, भारतलागायत देशका ज्योतिषीको सम्मेलनले संयुक्त रूपमा निर्णय नगरीएर भारतका भक्तजन अधिल्लो दिन महाशिवरात्रि भनेर

पशुपतिनाथमा आउने र नेपालले अर्कै दिनमा मनाउने अवस्था आउन सक्नेतर्फ पनि उहाँले ज्योतिषीहरूको ध्यानाकर्षण गराउनुभएको थियो। यस्तो अवस्था जनकपुरमा मनाइने विवाह पञ्चमीमा हुनसक्ने पनि अध्यक्ष ढकालको भनाइ थियो। कार्यक्रममा समितिका कार्यकारी निर्देशक आचार्य लक्ष्मण पन्थीले २०८३ सालको पात्रो २०८२ सालकै जस्तो गरी प्रकाशन गरिने र २०८४ सालमा पात्रो प्रकाशन गर्नुअघि विस्तृत छलफल गरेर गरिने बताउनुभयो। रासस

सखुवानन्कारकट्टी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
सखुवानन्कारकट्टी, सिराहा
मधेश प्रदेश, नेपाल

सिलबन्दी दरभाउ स्वीकृत गर्ने आशयको सुचना

(प्रकाशित मिति-२०८२/०९/१४ गते)

यस कार्यालयबाट मिति २०८२/०७/१४ गतेको 'जनकपुर टुडे' राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित ठेक्काहरू सम्बन्धित सूचना अनुसार दर्ता हुन आएका बोलपत्रदाताहरू मध्ये तपसिलमा उल्लेखित बोलपत्रदाताको न्युनतम मुल्याङ्कित बोलपत्र सारभुत रूपमा प्रभावग्राही भएकोले सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २७ र ४७ को प्रयोजनका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

तपसिल

सि.नं.	ठेक्का नं	दरभाउपत्र दताको नाम, ठेगाना	कवोल अङ्ग (मु.अ.क. सहित)	कैफियत
१	01H/082-083	फियो मेडिसिन सप्लायर्स, काठमाडौं।	रु. ९६३०००/५०	

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मधेश प्रदेश सरकार
खेलकुद तथा समाज कल्याण मन्त्रालय
व्यावसायिक तथा सीप विकास तालीम केन्द्र
जनकपुरधाम, धनुषा
रोष्टरमा सूचिकृत हुने सम्बन्धि सूचना

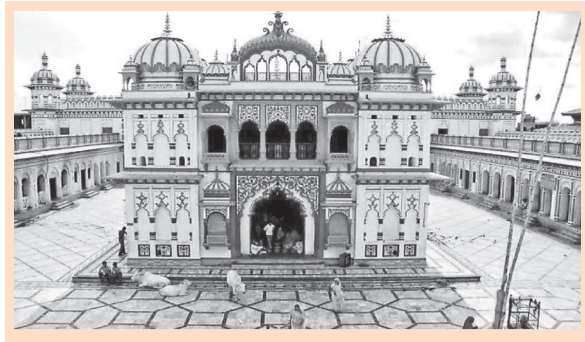
(प्रथम पटक प्रकाशितमिति २०८२/११/१४)

आ.व.२०८२/०८३ को स्वीकृत वार्षिक तालिम कार्यक्रम अनुसार तालीम सञ्चालनको लागि तालिम अवधिभरको लागि मात्र योग्य प्रशिक्षकहरूको आवश्यकता पर्ने हुँदा प्रशिक्षकहरूको रोष्टर सूची तयार पार्नुपर्ने भएकोले निम्न उल्लेखित विषयहरूमा योग्यता पुगेका प्रशिक्षकहरूबाट दरखास्त मिति २०८२/०९/२८ गते भित्र यस तालिम केन्द्रको वेवसाईट www.vsdtdcdhanusha.madhesh.gov.np मा उपलब्ध फाराम भरी आवश्यक कागजात संलग्न गरी तालीम केन्द्रको ईमेल vsdtdcdhanusha@gmail.com मार्फत वा तालिम केन्द्रको प्रशासन फाँटमा बुझाउन हुन सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि सादर अनुरोध छ।

तालिमको विषयहरू	तपसिल
कटाई-सिलाई, व्युटि पालर, मोन्टेस्वरी, मोबाईल मर्मत, हाउस वायरिङ्ग, प्लम्बर, मोटरसाईकल मर्मत, ए सि फ्रिज टेक्निसियन, कम्प्युटर र मोटर रिवाइन्डीङ्ग	
प्रशिक्षकको लागीचाहिने योग्यता	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट सम्बन्धित विषयमा डिप्लोमा वा कुनै विषयमा प्रमाण पत्र तह उतिर्ण गरी सम्बन्धित विषयमा सीप परिक्षण तह २ पास गरेको र प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम लिएको।
सहायक प्रशिक्षकको लागीचाहिने योग्यता	मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्था बाट एस.ई.ई पास गरी सम्बन्धित विषयमा तह १ पास गरी १ वर्षको कार्य अनुभव समेत भएको।

- प्रशिक्षण कार्यमा खटाउदा पायक पर्ने स्थान योग्यता र अनुभवको आधारमा क्रमशः खटाईनेछ। तर रोष्टरमा आवेदन दिएर सूचीमा समावेश भएकै आधारमा प्रशिक्षण कार्यमा खटाउन तालिम केन्द्र बाध्यहुने छैन।
- अन्य बिस्तृत जानकारीको लागि ९८४४०५३९३९ मा सम्पर्क राख्नुहुन सादर अनुरोध छ।

नि.केन्द्र प्रमुख

अन्वय गरेको पापबाट जनकपुरधाममा मुक्ति पाउन सकिन्छ । जनकपुरधाममा गरेको पापबाट मुक्ति पाउने स्थान अन्वय छैन ॥

सम्पादकीय

आरक्षणले सुरक्षित नेता

नेपालमा संघीयताको विरोध गर्ने ठूला दलहरूमा धेरै नेता आरक्षणको कारण सुरक्षित रहेका छन् । संघीयताले नै देशमा आरक्षणको व्यवस्था भएको हो । समानुपातिक निर्वाचण प्रणाली पनि संघीयताकै देन हो । आरक्षण र समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीले राष्ट्रिय राजनीतिको मूल प्रवाहमा कहिल्यै आउन नसक्ने वर्ग र समुदायहरूलाई अवसर दिएको छ । पछाडि पारिएका वर्गलाई समेत नीति निर्माण तहमा पुर्याउन समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीले मद्दत गरेको छ । प्रतिनिधि सभामा देखिने अनुहारले नेपालको विशिष्टता दर्शाउँछ । नेपालमा रहेका धेरै समुदायबाट प्रत्यक्ष रूपमा चुनाव जितेर प्रतिनिधि सभामा पुग्न सकिदैन । तर समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीले देशको सर्वोच्च जनप्रतिनिधिमूलक संस्थामा अल्पसंख्यक, आदिवासी, जनजाति, मुसलमान, महिला मधेशी लगायतको पहुँच सहज बनाएको छ । समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीमा राखिएको आरक्षणले त ठूला दलहरूमा सधैं उपेक्षित रहेकाहरूलाई महत्वपूर्ण अवसर दिलाएको छ । सम्पूर्ण जिवन नै निष्ठापूर्वक दलमा लगाउने मधेशी, आदिवासी, जनजाति, मुसलमान नेताहरूलाई आरक्षणले नै निर्णायक तह सम्म पुऱ्याउन मद्दत गरेको छ । आरक्षणकै कारण ठूला दलका नेताहरू सुरक्षित भएका छन् । हुन त अर्भे पनि समानुपातिक प्रणाली पूर्ण समावेशी हुन सकेको छैन । समानुपातिक प्रणालीलाई पूर्ण समावेशी बनाउन सके अर्भे धेरै वर्ग र समुदाय लाभान्वित हुनेछ । नेपालको लागि समावेशी समानुपातिक प्रणाली अत्यन्त उपयुक्त देखिएको छ । त्यसलाई अर्भे परिष्कृत गरी लम्नु पर्छ । ठूला दलका नेताहरूले बढी उदार भएर देश बनाउन लाग्नु पर्छ । समावेशी समानुपातिक प्रणालीलाई सुधार गर्दै लगेर त्यसले राष्ट्रियतालाई भन्नु बलियो बनाउने छ । समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीमा केही विकृति पनि नदेखिएको होइन । चुनावमा समानुपातिक तर्फको सिट मोटो रकम लिएर बिक्री गर्ने प्रवृत्ति पनि विकसित भएको छ । कमजोर तर्फका समुदायले नेताहरूको खलती भर्ने गरी रकम बुझाउन गाह्रो भएकाले उनीहरू अवसरबाट बञ्चित हुने गरेका छन् । राजनीतिलाई व्यवसायीकरण गर्दा त्यसले अनेक समस्याहरू उत्पन्न भएका छन् । समानुपातिक कोटाबाट सांसद बनेकाहरूले सत्ता समीकरण बनाउन र बिगान तर्फ लाग्ने गरेको देखिन्छ । त्यसको प्रमुख कारण धन र पद नै हो । समानुपातिक सांसदहरूले निष्ठा जोगाउन नसक्दा समानुपातिक प्रणाली खारेजीको विषयमा नै आवाज उठ्ने गरेको छ । समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली अहिले प्रारम्भिक चरणमा नै रहेकाले त्यसमा देखिएको विकृतिहरू विस्तारै हट्दै जानेछ । तर समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीमा देखिएको विकृतिभन्दा सकारात्मक पक्ष धेरै नै बलियो छ । ठूला दलका नेताहरू प्रतिस्पर्धा गर्न नसकेर समानुपातिक आरक्षणलाई टेकेर नै प्रतिनिधि सभामा पुग्न सकेका छन् । प्रतिनिधिसभामा महिलाहरूको संख्या ३३ प्रतिशत पुऱ्याउन समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली नै आधार बनेको छ ।

सुरेश यादव

पत्रकार भनेको सामाजिक न्यायका लागि बोल्ने र वैधिति विरुद्ध कलम चलाउने श्रमजीवी प्राणी हुन् । राज्यबाट न्यायको प्रत्याभूति नपाएको अवस्थामा नागरिकले पत्रकारलाई गुहाउँछन् । पत्रकारले विद्यमान कानूनको पालना र सामाजिक न्यायका लागि सरोकारवाला निकायलाई खबरदारी गर्छन् । सोही अर्थमा अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा पत्रकारलाई 'वाच डग' भनिन्छ । अर्थात् पत्रकार भनेको 'सामाजिक न्यायका पहेरदार' हुन् ।

नेपालमा पत्रकारिता र यसप्रति जनविश्वासको आस्थाले सञ्चार जगतलाई राज्यको चौथो अंगको रूपमा परिभाषित गरियो । यद्यपि, सञ्चारमाध्यम वा पत्रकारितालाई चौथो अंग भनेर कुनै पनि संविधान वा कानूनी दस्तावेजमा उल्लेख गरिएको पाइँदैन । सञ्चार क्षेत्रबाट नागरिकले अनुभूत गरेको साथ र सहयोगको आधारमा मात्रै यो विषयलाई नागरिक तहबाट अनुमोदनसम्म गरिएको बुझ्न सकिन्छ ।

मुलुकमा भएका हरेक राजनीतिक परिवर्तनमा पत्रकारिताको भूमिका अतुलनीय रह्यो । नागरिक स्वतन्त्रता र लोकतन्त्रका लागि पत्रकारले जहिले पनि व्यक्ति र परिवारको दायराबाट बाहिर निस्केर दायित्व निर्वाह गरेका छन् । नेपालमा प्रथम जननिर्वाचित सरकारलाई अपदस्थ गरी तत्कालीन राजा महेन्द्रले प्रजातन्त्रविरुद्ध लादेको पञ्चायती व्यवस्थामा पत्रकारहरूले सबैभन्दा बढी सास्ती भोग्नु परेको थियो । बहुदलीय राजनीतिक व्यवस्था कायम गर्दै प्रजातन्त्र पुनर्वाहालीका लागि पत्रकारले राज्यव्यवस्था विरुद्ध कठोर संघर्ष नै गरेका थिए ।

कुनै पनि व्यवस्था यथास्थितिमै रहन चाहन्छ । राज्यको नेतृत्व गर्नेसंग अपार शक्ति हुन्छ । उक्त शक्ति विरुद्ध लड्ने साहस जो कोहीमा हुने कुरै हुँदैन । राणाहरूको जहानीय 'क्रुर शासन' व्यवस्थालाई अन्त्य गरी कायम गरिएको प्रजातन्त्र 'अपहरण'मा परेपछि सीमित व्यक्तिहरूले बहुदलीय शासन व्यवस्थाका लागि 'लड्ने साहस' जुटाएका थिए । तीमध्ये केही व्यक्तिहरूले पत्रकारिताको माध्यमबाट जनताको मनोबल उकास्न अग्रसरता लिए । तत्कालीन ती योद्धाहरूले थालेको मिसन पत्रकारिता देशमा प्रजातन्त्र पुनर्वाहाली गराउने शक्तिशाली हतियारको रूपमा सावित भयो ।

वि.सं. २०४७ सालमा प्रजातन्त्र पुनर्स्थापना भएपछि राजनीतिक व्यवस्थामा सहजता आयो । त्यसअघि एक प्रकारले प्रतिबन्धित अवस्थामा रहेको पत्रकारिताको दायरा पनि स्वभाविक रूपले फराकिलो भयो । सञ्चार माध्यममा लगानी र पत्रकारिता पेशामा जनआकर्षण बढ्न थाल्यो । त्यसको केही वर्षमै शुरु भएको माओवादी जनयुद्धले 'एकपटक फेरि' पत्रकारिता क्षेत्रलाई गम्भीर सुरक्षा चुनौती दियो । सो क्रममा अनेकौं सञ्चार माध्यमहरू ध्वस्त पारिए । कयौं सञ्चारकर्मीको जीउधन क्षति भयो । त्यसको बावजुद देश र जनताका लागि पत्रकारिताको यात्रा रोकिएन । आखिर, देशमा ऐतिहासिक दोस्रो जनआन्दोलनले लोकतन्त्र हुँदै गणतन्त्र स्थापना गराउन पनि पत्रकारिता जगतले अतुलनीय योगदान दियो ।

वर्तमान परिप्रेक्ष्यमा कायम रहेको संघीयतादेखि जनताको प्रतिनिधिबाट निर्मित संविधान लागू गराउनसम्मको अभियानमा पत्रकारिता क्षेत्रको

योगदानबारे राजनीतिक अगुवाहरूले नै बखान गरिरहेको सुन्न सकिन्छ । तर बिडम्बना नै मान्नुपर्छ, तीनै अगुवाहरू जब राज्यको नेतृत्वतहमा पुग्छन् अनि परिवर्तनको भूँइतहमा सहयोग गर्ने सञ्चार जगतको योगदान बिर्सिदिन्छन् ।

अस्तित्वमा लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था कायम गर्ने दोस्रो जनआन्दोलन हाँके र हिजोमात्रै संघीय व्यवस्थाकायम गराउने मधेश आन्दोलनको नेतृत्व गरेकाहरू बारम्बार सरकारको नेतृत्वमा पुगेका छन् ।

ती दुबै ऐतिहासिक परिवर्तनमा आन्दोलनकारीको प्रमुख शक्तिको रूपमा पत्रकारिता जगत उभिएको थियो । तत्कालीन समयमा पत्रकारिताको माध्यमले आन्दोलनलाई सिँचित गर्नेहरू मध्ये केही व्यक्ति मूलधारको राजनीतिमा लागेर सरकारमै सामेल भएका होलान् । तर भूँइतहमा रहेर पत्रकारिताको अस्तित्वलाई जीवन्त राखिरहनेहरू अहिले पनि संघर्ष गर्नु परिरहेको परिस्थिति कसरी समान्य हुन सक्छ ? यी गम्भीर प्रश्नको जवाफ खोतल्दै राज्यपक्षलाई

माथिको अनुच्छेद मधेश र देशकै पत्रकारिताको वारेमा गरिने टिप्पणीहरूको रूप हो । होला । र, हो पनि । देशमा यति धेरै परिवर्तन ल्याउने सहयात्री, राज्यलाई नागरिकमैत्री बनाउन दबाब समूहको रूपमा रहेर काम गर्ने पत्रकारिता क्षेत्रको यो हविगत कसरी भयो ? भन्ने विषयमा राज्यले चिन्तन गर्नु पर्दैन ? कारण यस्तो छः सञ्चारमाध्यम जस्तै सन्देश प्रवाहमा भूमिका निर्वाह गर्ने सामाजिक सञ्जालको विकास भयो । त्यसले मूलधारका सञ्चार माध्यम सञ्चालनका लागि आवश्यक खर्चको जोहो गर्ने स्रोतको रूपमा रहेको विज्ञापनको मुहान पूर्ण रूपले बन्द गरिदियो । कुनै सूचना प्रवाहका लागि मूलधारकै सञ्चार माध्यमको भर पर्नुपर्ने आधार पनि समाप्त गरिदियो । जसले गर्दा पत्रकार छायाँमा पर्ने भयो नै, सञ्चार माध्यम सञ्चालनका लागि चाहिने खर्च समेत जुटाउन सक्ने अवस्था रहेन ।

अहिले मूलधारको पत्रकारितामा क्रियाशील रहेका सञ्चारकर्मीको मुख्य समस्या नै दुई वटा

काति संख्यामा सञ्चार माध्यमहरू छन् । ती सञ्चार माध्यमहरूले रोजगार दिएको दक्ष जनशक्तिको संख्या र नियमित रूपमा उत्पादन गरिरहेको पठन वा दृश्य सामग्री (कन्टेन्ट) को आधारमा वर्गीकरण गरी न्यायोचित रूपले भाग पाउने गरी विज्ञापन उपलब्ध गराउन सकिन्छ । लोककल्याणकारी विज्ञापन वितरण प्रणालीको विकास गरी काम गर्न सक्ने हो भने सञ्चार क्षेत्रको दिगो विकासमा टेवा पुनुका साथै स्वच्छ र मर्यादित पत्रकारिता प्रवर्द्धन कार्यमा सहयोग पुगेर विश्वास गर्न सकिन्छ ।

मधेश प्रदेशमा १३६ वटा स्थानीय सरकार छन् । ती सरकारहरूले मात्रै वार्षिक कम्तीमा एक अर्ब हाराहारी रकम विज्ञापनको नाममा खर्च गरिरहेका छन् । प्रदेश सरकारले पनि उल्लेख्य रकम यस शीर्षकमा खर्च गर्दै आएको अवस्था छ । ती निकायहरूले दिने विज्ञापन मूलधारको सञ्चारमाध्यममा प्रकाशन, प्रसारण हुनुपर्ने र विज्ञापन वितरण प्रणाली व्यवस्थित गर्न सकियो भने माथि पत्रकारितामा भएका विकृति तथा समस्याहरूलाई तत्काल सुधारन नैतिक दबाव

ताकेतास्वरूप यस लेखका लागि शब्द चयन गरिँदछ । मुलुकमा नागरिक स्वतन्त्रताका लागि भनेर हाँकिएको ऐतिहासिक दोस्रो जनआन्दोलन त्यतिकै सफल भएको थियो र ? १९ जनाले दिएको ज्यानको आहुति र सयौं नागरिक अङ्गभंग हुन पुगेको त्यो क्षणलाई फेरि पनि सम्झने कि नसम्झने ? अनि आन्दोलनको पक्षमा लेख्यो र नागरिकलाई आन्दोलनमा सहभागी हुन प्रेरित गर्‍यो भन्ने आरोपमा थपका भोगेका पत्रकार र ध्वस्त पारिएका सञ्चार गृहका सञ्चालकहरूको अवस्था कस्तो छ भनि अहिलेका सरकार हाँकेनेहरूले मनन गर्ने कि नगर्ने ?

'पत्रकारिता स्वच्छ रहेन । पत्रकारिता मर्यादित रहन सकेन । पत्रकारितामा विश्वसनीयता कायम गर्न सक्नुपर्छ । पत्रकारिता जवाफदेही बन्नुपर्छ । प्रेस स्वतन्त्रताको दुरुपयोग बढ्यो । पत्रकारिता छाडा हुँदैछ । पत्रकारितामा अध्ययन गर्ने संस्कृति कमजोर बन्दैछ । पत्रकारितामा 'कपी-पेस्ट' संस्कृति हावी हुँदैछ । समग्रमा, पत्रकारिता क्षेत्र बदनाम भयो, हुँदैछ

छन् । पहिलो, सामाजिक सञ्जाल केन्द्रित अदक्ष पत्रकारिताको बिगबिगी । दोस्रो, मूलधारका सञ्चार माध्यमलाई निरन्तरताका लागि चाहिने आर्थिक स्रोतको अभाव ।

दोस्रो समस्याका रूपमा रहेका आर्थिक स्रोत अर्थात् विज्ञापनको अभावको पूर्तिको लागि राज्यबाट प्रवाह हुने विज्ञापन वापतको रकमलाई व्यवस्थापन मात्रै गरिँदिए पुग्छ । मुलुकमा एक संघीय, सात प्रादेशिक र ७५३ स्थानीय गरी कुल ७६१ वटा सरकार रहेका छन् । ती सरकारहरूले विज्ञापनको नाउँमा गरिरहेको खर्चलाई दुरुपयोग हुन नदिई मूलधारका सञ्चारमाध्यमहरूलाई उपलब्ध गराउन सक्थे भने पत्रकारिता जोगाउनकै लागिभनेर राज्यले थपभार व्यहोर्नु पर्दैन । र पत्रकारिता क्षेत्रलाई दिगो बनाउन पनि पर्याप्त सहयोग पुग्न सक्छ । यसका लागि आवश्यक छ भने सरकारी प्रतिबद्धता र विज्ञापन वितरण प्रणालीमा सहजीकरण ।

मधेश प्रदेशका कुन जिल्लामा कुन प्रकारका

सिर्जना हुन पुग्छ ।

पत्रकारितामा देखिएको पहिलो भनिएको समस्या सामाजिक सञ्जालको दुरुपयोग भन्ने हो । मुख्यतः पत्रकारिताको आडमै सामाजिक सञ्जालको दुरुपयोग गर्नेहरूको पहिचान गरी तिनीहरूलाई मूलधारको सञ्चारमाध्यमसंग जोड्दै दक्षता अभिवृद्धि गर्न आवश्यक छ । नयाँ जोश र जागरूका साथ पत्रकारिता क्षेत्रमा प्रवेश गर्न इच्छुक नयाँ पुस्ताका युवाहरूले हो सामाजिक सञ्जालको बढीजसो प्रयोग गर्ने । उनीहरूलाई पत्रकारिताको मूल्य र मान्यताबारे अवगत गराउँदै जिम्मेवार पत्रकारितामा अवतरण गराउनु पर्ने देखिन्छ । यसका लागि नेपाल पत्रकार महासंघ, सञ्चारकर्मीहरू आवद्ध विभिन्न पेशागत तथा वैचारिक संगठनहरू एवम् सञ्चार क्षेत्रमा काम गर्ने सरकारी तथा गैरसरकारी संघ, संस्थाहरूले मिलेर योजनाबद्ध ढंगले काम गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

(लेखक मिडिया कार्टिसिस्ल, मधेश प्रदेशका कार्यवाहक अध्यक्ष हुन् ।)

विकल्पको राजनीतिक इन्जिन : रवि लामिछाने

रवि लामिछाने

लेखमा लामिछानेको उदय, वैकल्पिक राजनीतिको आवश्यकता र आगामी बाटोबारे चर्चा गरिएको छ । नेपालको समकालीन राजनीतिमा हालै देखिएको एउटा दृश्य अत्यन्त प्रतीकात्मक छ । केही समयअघिसम्म कारागारमा रहेका रवि लामिछाने रिहाइपछि सडकमा स्वतःस्फूर्त जनसागरबिच उभिएका थिए । त्यो भीड कुनै दलको नियमित कार्यकर्ता मात्रै थिएन, न त कुनै सरकारी संयन्त्रबाट परिचालित जमात । त्यो दृश्यलाई राजनीतिक समाजशास्त्रको भाषामा 'वैधता पुनर्निर्माण' को क्षण भन्दा फरक नपर्ला ।

व्यक्तिगत विवाद, कानुनी प्रश्न र आलोचनाबिच पनि उनले अदालतको प्रक्रिया स्वीकार गरे । कानूनको शासनमाथि चुनौती दिएनन् । यही संघम र कानुनी मान्यतागतिको स्वीकृतिले उनको राजनीतिक इमानदारितामाथि उठाइएका धेरै प्रश्नहरूलाई पुनर्विचारको चरणमा पुऱ्याइदिएको छ । नेपाल जस्तो सङ्क्रमणकालीन लोकतन्त्रमा जहाँ कानूनलाई सुविधा अनुसार मोडिएको इतिहास छ । कानूनको सामना गरेर निस्किएको एउटा राजनीतिक पात्रले जनविश्वास पुनर्आर्जन गर्नु आफैमा असामान्य घटना हो ।

नेपालको राजनीतिमा 'विकल्प' शब्द नयाँ होइन तर यसको प्रयोग पछिल्ला वर्षहरूमा असाधारण रूपमा बढेको छ । यो शब्द नारामा सीमित रहँदा जनतालाई क्षणिक उत्साह

त दियो तर संस्थागत रूपान्तरण दिन सकेन । राजनीतिक अर्थशास्त्री एडम प्रजेवोस्कीले लोकतन्त्रलाई 'अनिश्चित परिणामसहितको सुनिश्चित प्रक्रिया' भनेका छन् ।

नेपालमा प्रक्रिया त निरन्तर चलिरह्यो तर परिणाम सधैं उही अनुहार र उही संरचनामा सीमित रह्यो । ०४६, ०६२/६३, मधेस आन्दोलनदेखि संविधान निर्माणसम्मका सबै राजनीतिक उभारले परिवर्तनको आकाङ्क्षा जन्माए तर त्यो आकाङ्क्षा राज्य संरचनामा स्थायी रूपमा रूपान्तरण हुन सकेन । यही असफलता, यही दोहोरिएको निराशाले नै विकल्पको खोजीलाई केवल भावनात्मक होइन, संरचनात्मक आवश्यकता बनायो ।

यही पृष्ठभूमिमा रवि लामिछानेको उदयलाई बुझ्नुपर्छ । उनी कुनै परम्परागत राजनीतिक प्रशिक्षण, विद्यार्थी राजनीति वा वंशाणुगत दल संरचनाबाट आएका नेता होइनन् । उनी मिडियाबाट आएका हुन् । म्याक्स वेबरले वर्णन गरेको 'करियेराटिक लेजेटिमेसी' यस्तै अवस्थामा जन्मिन्छ, जब विद्यमान प्रणालीप्रति विश्वास खरिकन्छ र जनता असाधारण व्यक्तित्वतर्फ आकर्षित हुन्छन् । रवि लामिछाने त्यो करियेराको उत्पादन मात्र होइनन्, निराश संस्थागत व्यवस्थाको प्रतिक्रिया पनि हुन् ।

तथ्याङ्कहरूले यो करियेरालाई पुष्टि गर्छन् । निर्वाचनमा देखिएको मतपरिणाम, परम्परागत संगठनविना पनि भएका जनसभा, सामाजिक सञ्जालमा देखिएको निरन्तर संलग्नता र हालैको रिहाइपछिको जनउपस्थिति कुनै क्षणिक लोकप्रियताको परिणाम होइन । राजनीतिक विश्लेषक पिप्पा नोर्सिले भनेकाैं, जब 'प्रतिनिधित्व अन्तर' बढ्छ, तब मतदाता वैकल्पिक आवाजतर्फ जान्छन् ।

नेपालमा त्यो अन्तर दशकौंदेखि बढ्दै गएको थियो र त्यसको केन्द्रमा रवि लामिछाने देखिएका छन् । अन्तर्राष्ट्रिय अनुभव हेर्दा यो नयाँ भने होइन । डोनाल्ड ट्रम्प अमेरिकामा परम्परागत राजनीतिक प्रतिष्ठान विरुद्ध उभिए । इमानुएल

म्याक्रो फ्रान्समा पुराना दल संरचनालाई छलेर उदाए । युक्रेनका भोलोदिमिर जेलिन्स्की मनोरञ्जन उद्योगबाट सिधै राष्ट्रपतिको कार्यालय पुगे । यी सबै उदाहरणमा एउटा साझा तत्व छ; व्यक्ति संस्थाभन्दा अगाडि आए र व्यक्तिले संस्थालाई पुनर्संरचना गर्ने प्रयास गरे ।

राजनीतिक वैज्ञानिक फ्रांसिस फुकुयामाले यसलाई अवसर र जोखिम दुवै भएको चरण भनेका छन् । अवसर किनकि पुराना संरचना हल्लिन्छन्, जो खिच

जीवनमा ती विवादहरूको राजनीतिक अर्थ के हो भन्ने हो । उनले अदालतको सामना गरे, प्रक्रिया माने, धरोटीमा रिहाइपछि पनि न्याय प्रणालीलाई अस्वीकार गरेनन् । नेल्सन मण्डेला, भ्याक्लाभ हाभेल, यहाँसम्म कि आड सान सुचीले पनि कुनै न कुनै चरणमा कारागारलाई राजनीतिक पुँजीमा रूपान्तरण गरेका थिए । इतिहासले देखाउँछ, कहिलेकाहीँ जेल लोकतान्त्रिक सङ्घर्षको अन्तिम होइन नयाँ अध्यायको सुरुवात हुन्छ । यहाँ राज्यसत्ता, न्यायालय र राजनीतिबिचको सम्बन्धबारे उठेको बहस पनि टार्न मिल्दैन । उनी जेलमा हुँदा र रिहा हुँदा देखिएको राजनीतिक वातावरणको भिन्नताले शक्ति संरचनाको अस्थिरता देखाउँछ । यो संयोग मात्र हो कि संरचनात्मक प्रभाव, त्यो बहस खुल्यो छ । तर यो लेखको उद्देश्य फैसला सुनाउनु होइन, यथार्थको जटिलता देखाउनु हो ।

अर्भ रोचक प्रश्न के हो भने किन कोही व्यक्ति जेलभित्र हुँदा पनि राजनीतिको केन्द्रमा रहन्छ तर कोही सत्ता केन्द्रमा हुँदा पनि जनताबाट टाढिँदै जान्छ ? गुस्ताभ ले बोनको भीड मनोविज्ञानले भीड भावनाले चल्ने बताउँछ तर नेपालको वर्तमान सन्दर्भमा देखिएको भीड केवल भावनात्मक छैन । त्यो लामो समयदेखि जन्मा भएको असन्तोष, अपमान र अवसर गुमेको अनुभूतिको सामूहिक अभिव्यक्ति हो ।

बाबुवाटारको सुखा घेराभित्रको एकलोपन र कारागारभित्रको जनसम्पर्कले यही विरोधाभास उजागर गर्छ । रवि लामिछानेले गरेको सबैभन्दा महत्वपूर्ण काम के हो भने, उच्चजल थापापछि केही सुस्ताएको वैकल्पिक राजनीतिक यात्रालाई उनले चुनावी उज्यामा रूपान्तरण गरे । यदि अघिल्लो निर्वाचनमा त्यो भ्रष्टका नजाएको भए आज देखिएको जेनीको राजनीतिक सक्रियता सम्भवतः यति तीव्र हुने थिएन । कसैले माने पनि नमाने पनि यथार्थ यही नै हो ।

तर आजको चरणमा कुनै पनि राजनीतिक परियोजना एकलै सम्भव छैन । रवि लामिछाने स्वयं पनि यो यात्राको

गन्तव्यमा एकलै पुग्न सक्दैनन् । कुलमान धिसिङको प्राविधिक विश्वसनीयता, बालेन शाहको सहरी शासनको अन्ध्यास, सुमना श्रेष्ठजस्ता बौद्धिक नेतृत्व र जेनजी अभियन्ताहरूको ऊर्जा, यी सबै अलग-अलग टापु बनेर होइन, साझा धार बनेर बन्नुपर्छ । समस्या प्रतिस्पर्धी होइन, सहकार्य नहुनु हो । धेरै खुद्रा पसल खोलेर होइन, साझा थोक पसल बनाएर मात्रै विकल्पको मूलधार बन्न सक्छ । उनको रिहाइसँगै अब केही बहसहरू लगभग खारेज भएका छन् । उनलाई कार्यकारी भूमिकाबाट हटाएर मात्र विकल्प अघि बढ्छ भन्ने तर्कहरू कमजोर परेका छन् । बरु अब गुण र दोषसहित उनलाई स्वीकार गरेर अघि बढ्नुपर्ने दबाब सबै वैकल्पिक शक्तिमाथि परेको छ । यो दबाब रविमाथि मात्र होइन, उनीसँग सहकार्य गर्न चाहने वा नचाहने सबैमाथि हो । अन्ततः उद्देश्य सत्ता प्राप्ति मात्र हुन हुँदैन । उद्देश्य सत्ता प्राप्त गरेर के गर्ने, किन गर्ने र कसरी गर्ने भन्ने बहस केन्द्रमा आउनुपर्छ । संविधान परिमार्जन, सेवा प्रवाह, नागरिकको दैनिकीमा प्रत्यक्ष सुधार, राज्यको जबाफदेहिता, यी विषयमा स्पष्ट योजना नआएसम्म विकल्प फेरि नारामै सीमित हुनेछ ।

हिजो राती मात्रै रवि लामिछाने र बालेन शाहबिच भएको ७ बुँदे सहमति वास्तवमै नयाँ वैकल्पिक धारको सुरुवातको महत्वपूर्ण पानीढलो हो भन्दा अत्युक्ति नहोला । यसले नयाँ बिहानीको स्पष्ट सङ्केत गरेको छ ।

यसैले निष्कर्ष सरल तर गम्भीर छ । रवि लामिछाने न त सम्पूर्ण समाधान हुन्, न सम्पूर्ण समस्या । उनी एउटा राजनीतिक इन्जिन हुन् । इन्धन जनआकाङ्क्षा हो र यात्रु वैकल्पिक शक्तिहरू हुन् । इन्जिन बिना रेल चल्दैन, तर इन्जिन मात्रै रेल होइन । आजको नेपाली राजनीतिलाई व्यक्ति र संस्था, भावना र नीति, विद्रोह र जिम्मेवारीबिचको सही सन्तुलन चाहिँएको छ । यही सन्तुलन कायम गर्न सके विकल्प सम्भावनाबाट वास्तविकतामा रूपान्तरण हुनेछ, नत्र इतिहास फेरि दोहोरिनेछ ।

हिजो राती मात्रै रवि लामिछाने र बालेन शाहबिच भएको ७ बुँदे सहमति वास्तवमै नयाँ वैकल्पिक धारको सुरुवातको महत्वपूर्ण पानीढलो हो भन्दा अत्युक्ति नहोला । यसले नयाँ बिहानीको स्पष्ट सङ्केत गरेको छ ।

अब साक्षरबाट शिक्षित प्रदेशतर्फ अघि बढ्छौं: मुख्यमन्त्री आचार्य

लुम्बिनी। लुम्बिनी प्रदेशका मुख्यमन्त्री चेतनारायण आचार्यले प्रदेशलाई अब साक्षरबाट शिक्षित प्रदेशको रूपमा घोषणा गर्ने गरी सरकारले प्राथमिकताका साथ काम गर्ने बताउनुभएको छ। प्रदेश राजधानी राप्ती उपत्यका (देउखुरी) मा आइतबार आयोजित साक्षर लुम्बिनी प्रदेश घोषणा कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै मुख्यमन्त्री आचार्यले शिक्षक, विद्यार्थी, अभिभावक लगायत सबै सरोकारवालाको अथक प्रयासका कारण साक्षर प्रदेश घोषणा सम्भव भएको र यसलाई दिगो रूपमा अघि बढाउने जिम्मेवारी सबैको हुने बताउनुभयो। "घोषणा आफैमा ठूलो कुरा होइन। साक्षरतालाई टिकाइ राख्नु मुख्य विषय हो। अब हामी साक्षरबाट शिक्षित प्रदेशको घोषणा गर्नेतर्फ छिट्टै अघि बढ्नुपर्छ", उहाँले भन्नुभयो, "यससँगै प्रदेशलाई दुर्व्यसनमुक्त बनाउने अभियान सशक्त रूपमा अघि बढाउन आवश्यक छ।"

चिन्ताको विषय भएको उल्लेख गर्दै अब दुर्व्यसनमुक्त प्रदेश बनाउने विषय सबैको साभामा सङ्कल्प हुनुपर्ने बताउनुभयो। प्रदेश सरकारले सामाजिक विकासलाई प्राथमिकतामा राख्दै नीति तथा कार्यक्रम र कानून निर्माणमा जोड दिँदै आएको उहाँले स्पष्ट पार्नुभयो। प्रदेशमा साक्षरताको मापदण्ड पूरा भई १५ देखि ६० वर्ष उमेर समूहको औसत साक्षरता दर ९६.१६ प्रतिशत पुगेकाले लुम्बिनी प्रदेशलाई साक्षर प्रदेश घोषणा गरिएको मुख्यमन्त्री आचार्यको भनाइ थियो। लुम्बिनी प्रदेशमा पाँच हजार ७२२ सामुदायिक बाल विकास केन्द्र, चार हजार ४३९ सामुदायिक विद्यालय, तीन विश्वविद्यालय, १८७ क्याम्पस र तीन सय २९ सामुदायिक सिकाइ केन्द्र रहेका छन्। प्रदेशभर विद्यालय तहमा १२ लाख ४६ हजार २७२ विद्यार्थी अध्ययनरत छन्। प्रदेश सभामुख तुलाराम घर्तिमगरले सामाजिक न्यायसँग जोडिएका ऐन निर्माण गर्न

मुख्यमन्त्री आचार्यले नवयुवा दुर्व्यसनमा फस्नु

पोखराको पर्यटनका लागि 'सडक र हवाई कनेक्टिभिटी' महत्वपूर्ण: मन्त्री घिसिङ

कास्की। ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइमन्त्री कुलमान घिसिङले पर्यटकीय राजधानी पोखराको पर्यटन विकासका लागि अन्य देशसँगको सडक र हवाई कनेक्टिभिटी महत्वपूर्ण रहेको बताउनुभएको छ। रेष्टुरेण्ट एण्ड बार एशोसिएशन नेपाल (रेवान) पोखराको आयोजनामा फेवाताल किनारमा आइतबारदेखि सुरु भएको २७औँ संस्करणको पोखरा सडक महोत्सवको उद्घाटन गर्दै मन्त्री घिसिङले पोखरा अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलबाट अन्तर्राष्ट्रिय उडान गर्न सरकारले प्राथमिकता दिएको बताउनुभयो। "पोखराको विकासका लागि चीनको कोरलानाकासम्मको सडक सञ्जाल र पोखरा विमानस्थलबाट अन्तर्राष्ट्रिय उडान हुनु आवश्यक छ। एयर कनेक्टिभिटीलाई सरकारले प्राथमिकता दिएको छ। यो जियोपोलिटिक्स कुरासमेत हो। अब आउने सरकारले यस विषयलाई प्राथमिकतामा राखेर समाधान गर्नुपर्छ। पर्यटकीय सहजता प्रार्थमिकता दिएको छ। यहाँको पर्यटनलाई ठूलो महत्त्व पुग्छ", मन्त्री घिसिङले भन्नुभयो। पोखरादेखि मुस्ताङस्थित चीनको कोरला नाकासम्म सडक सुधार र कालोपत्र गर्ने काम भइरहेकाले आगामी दिनमा यहाँको पर्यटन विकास तथा चीनसँगको व्यापारमा योगदान पुग्ने उहाँले बताउनुभयो। मुस्ताङबाट कोरलासम्म ५० किमी सडक कालोपत्र गर्न अर्थमन्त्रालयसँगको सहमतिमा टेण्डर प्रक्रिया अघि बढाइएको मन्त्री घिसिङले जानकारी दिनुभयो। मन्त्री घिसिङले पोखराका

कुँडहरदेखि लेकसाइडसम्मको सडकको विद्युतको तार भूमिगत गर्ने काम भइरहेको बताउनुभयो। उहाँले पोल र तार हटाएर सुन्दर पोखरा अभियान बनाउन सरकारलाई उल्लेख गर्नुभयो। पर्यटनको हव पोखरामा पर्यटकीय पूर्वाधारका लागि धेरै काम गर्नुपर्ने भए पनि सञ्चयी सरकारले अन्नपूर्ण आधार शिविर, मर्दी हिमाल र मनाङका पर्यटकीयस्थलसम्म ग्रिड कनेक्टिभिटीका क्षेत्रमा काम गरेको मन्त्री घिसिङको भनाइ थियो। फेवाताल, रुपाताल र बेगनास तालको संरक्षण तथा सम्वर्द्धनका लागि प्रदेश र स्थानीय सरकारसँग मिलेर काम गर्ने योजना रहेको उहाँले बताउनुभयो। गण्डकी प्रदेशका पर्यटन मन्त्री मित्रलाल बस्न्यालले पर्यटन विकासका लागि प्रदेश सरकारले घरवास कार्यक्रम, पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण र गन्तव्यहरूको प्रवर्द्धन गर्ने काम गरिरहेको बताउनुभयो। पोखरा महानगरपालिकाका प्रमुख धनराज आचार्यले पोखरा अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलबाट अन्तर्राष्ट्रिय उडान नियाँत बनाउनका लागि

पहल गर्न मन्त्री घिसिङसँग आग्रह गर्नुभयो। अञ्जेजी नयाँ वर्ष २०२६ को स्वागतार्थ फेवाताल किनार लेकसाइडको खरेदेखि अम्बोटसम्मको साढे तीन किमी क्षेत्रमा यही पुस १७ गतेसम्म महोत्सव सञ्चालन हुनेछ। महोत्सवबाट गत भदौ २३ र २४ गतेको जेजुी आन्दोलनपछिको विषम परिस्थिति र सडकका बाबजुद दिगो पर्यटनको परिकल्पनालाई सार्थक बनाउँदै अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउन सहयोग पुग्ने विश्वास लिएको रेवानका अध्यक्ष विश्वराज पौडेलले बताउनुभयो। हरेक सडकपछि सुस्ताएको पर्यटन व्यवसायलाई पुनर्सञ्चालन गर्न र 'पोखरा सुरक्षित तथा खुला छ' भन्ने संदेश प्रवाह गर्न महोत्सव फलदायी हुने आयोगको विश्वास छ। महोत्सवमा मुख्य आकर्षणको रूपमा विभिन्न जातजातिका लोपोन्मुख सांस्कृतिक कार्यक्रम, मौलिक वेषभूषा प्रदर्शन, भौकी प्रदर्शन प्रतियोगिता, सडकमै राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय परिकारको प्रदर्शनलगायत रहेको छ। रासस

पदावधि छँदै उपसभामुखको राजीनामा

काठमाण्डु। पदावधि बाँकी रहँदै प्रतिनिधिसभाका उपसभामुख इन्द्रा रानाले पदबाट राजीनामा दिनुभएको छ। सभामुख र उपसभामुखको कार्यावधि आसन्न निर्वाचनमा प्रत्यक्षतर्फको उम्मेदवारी मनोनयन गर्ने अधिल्लो दिनसम्म कायम रहने अभ्यास रहेका पनि आइतबार उहाँले स्वेच्छाले

राजीनामा दिनुभएको हो। निर्वाचन आयोगले आगामी फागुन २१ गतेका लागि निर्धारित प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनका लागि समानुपातिकतर्फको बन्दसूची पेस गर्न आइतबार र सोमबारका लागि समय निर्धारण गरेको छ। विगतको अभ्याससमेतका आधारमा सभामुखरूपसभामुखकोपदावधि प्रत्यक्षतर्फको उम्मेदवारी मनोनयन गर्ने अधिल्लो दिनसम्म कायम रहने सञ्चयी संसद् सचिवालयले जनाएको छ। सभामुख देवराज घिमिरेले

बिदाइ लिनुभएको थियो। सोही अभ्यासअनुसार वर्तमान सभामुखले काम गर्नसक्ने उहाँले बताउनुभयो। नेपालको संविधानको धारा ९१ मा प्रतिनिधिसभाको सभामुख र उपसभामुखसम्बन्धी व्यवस्थाको उपदफा ६ (क) मा प्रतिनिधिसभा विघटन भएको अवस्थामा आफ्नो पदमा बहाल रहेका प्रतिनिधिसभाका सभामुख र उपसभामुख प्रतिनिधिसभाका लागि हुने अर्को निर्वाचनको उम्मेदवारी दाखिल गर्ने अधिल्लो दिनसम्म आफ्नो पदमा बहाल रहने उल्लेख छ। रासस

कांग्रेसद्वारा कार्यसम्पादन समितिको बैठकको निर्णय कार्यान्वयन गर्न निर्देशन

काठमाण्डु। नेपाली कांग्रेसले केन्द्रीय कार्यसम्पादन समितिको यही पुस १२ गते बसेको बैठकले गरेको निर्णय कार्यान्वयनका लागि निर्देशन दिएको छ। बैठकले आइतबार एक विज्ञापनमार्फत पार्टीका सबै प्रदेश, जिल्ला, प्रतिनिधिसभा र प्रदेश क्षेत्रीय कार्यसमिति, पालिका कार्यसमिति र वडा कार्यसमितिलाई सम्बोधन गरी उक्त निर्णय कार्यान्वयन गर्न निर्देशन जारी गरेको हो। कार्यसम्पादन समिति बैठकले

विगतको निर्वाचनमा पार्टीको उम्मेदवार वा पार्टीले समर्थन गरेका उम्मेदवारविरुद्ध उम्मेदवार भएका, तिनका प्रस्तावक र समर्थक वा असहयोग गरी अनुशासनविपरितका काम गरेकालाई केन्द्रीय अनुशासन समितिले गरेको निष्काशन, निलम्बन र पार्टीको विधानअनुसार स्वतः कारवाहीमा परेकाहरूको बाँकी अवधि माफी भिनाहा गर्ने निर्णय गरेको थियो छ। त्यस्तै, कारवाही माफी भिनाहा भएका

व्यक्तिहरूको पार्टीको बहाल रहेको पद नरहने गरी क्रियाशील सदस्यतालाई निरन्तरता कायम गरी क्रियाशील सदस्यता नवीकरण गर्ने निर्णय गरेको थियो। बैठकले विगतमा विभिन्न कारणले पार्टी परित्याग गरेर स्वतन्त्र बनेका वा अन्य पार्टीमा गएर उम्मेदवार, प्रस्तावक वा प्रचारक बनेका साथीहरूलाई पार्टीमा फर्कनका लागि केन्द्रीय कार्यसम्पादन समितिको यो बैठक हार्दिक आह्वान गरेको थियो रासस

भाखा नाघेको कर्जा बुझाउने बारे कृषि विकास बैंक लि. को ११ दिने सूचना

सूचना प्रकाशन मिति: २०८२.१०.१४
यस बैंकको तपसीलका कार्यालयहरूबाट तपसील बमोजिमका व्यक्ति/फर्म/कम्पनीहरूले निम्न उद्देश्यका लागि बिभिन्न मितिमा कर्जा लिई हालसम्म कर्जा नबुझाई भाखा नाघी निम्न लेखिए बमोजिम अनुसारको रकम बुझाउने सम्बन्धमा सम्बन्धित कार्यालयले वाग्म्यार ताकेता गर्दा पनि आलटाल गरी बुझाउनु पर्ने कर्जाको साँवा, ब्याज तथा बिकले पाउनु पर्ने अन्य रकम समेत नबुझाएको हुँदा यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले २१ दिन भित्र सम्बन्धित कार्यालयमा बुझाउनका लागि यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ। उल्लेखित मिति भित्र पनि रकम दाखिला हुन नआएमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन २०७३, कृषि विकास बैंक लि. को कर्जा असुली कार्यविधि तथा प्रचलित ऐन नियम बमोजिम कर्जा लिदा लेखिएका धितो लिलाम बिक्री वा अन्य व्यवस्था गरी बैंकको सम्पूर्ण लेना रकम अन्तर्गत उपर गरिने व्यहोरा समेत जानकारी गराउदछौं। साथै तपसील बमोजिमका व्यक्ति/फर्म/कम्पनीहरूलाई बैंकबाट कर्जा लिन मञ्जुरीनामा दिने व्यक्तिहरूलाई समेत यसै सूचनाद्वारा कर्जा बुझाउन जानकारी गराईएको छ।

क्र. सं.	कर्जा ग्राहकको नाम (फर्म, प्रोप्राइटरको नाम/कम्पनि तथा संचालकहरूको नाम)	ठेगाना	बाजेको नाम	ग्राहकको पिता/पतिको नाम	उद्देश्य	साँवा रकम रु.	मिति २०८२/०८ सम्मको ब्याज तथा अन्य रकम	जम्मा तिर्नुपर्ने रकम
१.	श्रेया बहुउद्देशीय कृषि तथा पशुपालन फर्म (प्रो. संजु देवी नुनिया)	बरहथवा वार्ड नं ०३, सर्लाही	महेन्द्र महतो	नरेश महतो	Term Loan Sahuliyat Loan PD Loan	१३,२०,०००- १८,२४,०७५- ६३,६७०-	७०००-	३२,१४,७४५-
२.	राम इश्वर राय यादव	बरहथवा वार्ड नं ०४, सर्लाही	मकै राय	बिहारी राय यादव	Saral Krishi Karja	२,००,०००-	५,७४०-	२,०५,७४०-
३.	विजय कुमार साह	बरहथवा वार्ड नं ०१, सर्लाही	नेवालाल साह	बन्टीलाल साह	Advance PD Saral Krishi Karja	९००- ५,००,०००-	२१,६००-	५,२१,५००-
४.	दुरिज महतो	बरहथवा वार्ड नं ०२, सर्लाही	खुसार महतो	चिरिज महतो/ सकुन्तला देवी	Saral Krishi Karja	९,९०,०००-	२७,२७०-	१०,१७,२७०-
५.	बिरेन्द्र महतो नुनिया	बरहथवा वार्ड नं ०३, सर्लाही	राजिन्द्र महतो	सोनेलाल महतो	Advance PD Loan PD Saral Krishi Karja	५००- ४८,०००- ५,००,०००-	२०,१४२-	५,६८,१४२-
६.	मिथिलेश यादव	बरहथवा वार्ड नं १८, सर्लाही	गोरख राय यादव	अमर राय यादव	Team Loan	९,००,०००-	३३,२४८-	९,३३,२४८-
७.	रामजी राय यादव	बरहथवा वार्ड नं ०४, सर्लाही	लंगुर राय यादव	सस्देव राय/आशा देवी	Saral Krishi Karja Advance	५,००,०००- १,०००-	११,७००-	५,१२,७००-
८.	हेटीडा आइसक्रिम पार्लर (प्रो. तेज नारायण आले)	हरिवन ०९, सर्लाही	चित्र बहादुर आले मगर	तिलक बहादुर आले मगर	Rest. Loan PD Business Loan	८५,०००- ५०,००,०००-	६१,४००-	५१,४६,४००-
९.	शन्दे एण्ड श मल्टिपर्पोज कन्स्ट्रक्सन (प्रो. संजय कुमार पाचे)	बरहथवा वार्ड नं ०७, सर्लाही	लिला बहादुर पाचे	सिताराम पाचे	Sahuliyat Loan Rest Loan Term Loan Term Loan	५०,००,०००- ९६,०००- २५,८७,०००- ५,२९,०००-	९४,०००- ३२,०००- २,८३,०००- ५,२९,०००-	९१,५०,०००-

कर्जा चुक्ता भूतानी गर्ने सम्बन्धी ३५ (पैतिस) दिने अत्यन्त जरुरी सूचना
(प्रकाशित मिति २०८२ साल पुष महिना १४ गते सोमबार)

यस विकास बैंकको शाखा कार्यालय लाहानबाट तपशिलमा उल्लेखित श्रेणीहरूले विभिन्न कर्जा शीर्षक अर्न्तगत लिएको कर्जाको साँवा, ब्याज र अन्य दै दस्तुर समेत तिनै बुझाउने सम्बन्धमा बैंकसँग गरेको शर्त कबुलियत उल्लंघन गर्नु भएको र बैंकबाट पटक पटक मौखिक तथा लिखित रूपमा तरताकेता गर्दा समेत सो कर्जाको तिर्नु बुझाउनुपर्ने साँवा, ब्याज तथा हर्जाना समेत चुक्ता भूतान गर्न आउने तर्फ कुनै चासो नदेखाउनु भएको र नआउनु भएकोले यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३५ (पैतिस) दिन भित्रमा बैंकलाई तिनै बुझाउनु पर्ने सम्पूर्ण साँवा, ब्याज तथा हर्जाना ब्याज समेत चुक्ता भूतान गर्न आउनुहुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। उक्त अवधि भित्र तपाईंले यस संस्थाबाट लिएको कर्जाको साँवा, ब्याज र अन्य दै दस्तुर चुक्ता भूतान नगरेमा धितो सुरक्षामा तपाईंले लेखिदिएको सम्पूर्ण चल अचल सम्पत्ति बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन २०७३ को दफा ५७ उपदफा १ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी धितो लिलाम बिक्री गरी वा सो वाट समेत संस्थाको सम्पूर्ण लेना रकम असुल उपर नभएमा प्रचलित कानून अनुसार कारवाही गरी बैंकले आफ्नो लेना रकम असुल उपर गर्नुका साथै तपाईं श्रेणी तथा व्यक्तिगत धनजमानीकर्ता समेतलाई नेपाल राष्ट्र बैंकको निर्देशन बमोजिम कर्जा सूचना केन्द्र लि.को कालो सूचीमा समावेश गरिने व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ।

तपशिल

१) कर्जा शीर्षक : मुक्तिनाथ सरल व्यवसायिक आवधिक कर्जा

श्रेणीको विवरण			
नाम : गिता मनिषा फर्चिबर उद्योग	प्रोप्राइटरको नाम : मनोज शर्मा	प्रा.फ.नं.घ.उ.सि. : ७९४७/०७४/०७४	दतां गत कार्यालय : धरैलु तथा साना उद्योग विभाग
नाम : गिता मनिषा फर्चिबर उद्योग	प्रोप्राइटरको नाम : मनोज शर्मा	प्रा.फ.नं.घ.उ.सि. : ७९४७/०७४/०७४	दतां गत कार्यालय : धरैलु तथा साना उद्योग विभाग
फर्मको ठेगाना : सिरहा जिल्ला धनगढीमाई न.पा. वडा नं. १०	स्थायी लेखा नं. : ६०७४५१६२२		

व्यक्तिगत धनजमानीकर्ताहरूको विवरण

१) गेनाई ठाकुरको नाति राम सेवक ठाकुरको छोरा सिरहा जिल्ला पिप्रा प्र.पि. गा.वि.स. वडा नं. ९ हाल, धनगढीमाई न.पा. वडा नं. ७ बस्ने **मनोज शर्मा** (ना.प्र.नं. : १५८३ - ३००९७ जारी मिति र जिल्ला : २०४८/०७/२६, सिरहा)

२) राम सेवक ठाकुरको बृहारी मनोज शर्माको पत्नी सिरहा जिल्ला पिप्रा प्र.पि. गा.वि.स. वडा नं. ९ हाल, धनगढीमाई न.पा. वडा नं. ७ बस्ने **गिता शर्मा** (ना.प्र.नं. : २९२९ जारी मिति र जिल्ला : २०६९/११/२४, सिरहा)

३) राम सेवक ठाकुरको नाति मनोज शर्माको छोरा सिरहा जिल्ला धनगढीमाई न.पा. वडा नं. ८ हाल, वडा नं. ७ बस्ने **सन्तोष कुमार शर्मा** (ना.प्र.नं. : १५-०९-७३-०९९६४ जारी मिति र जिल्ला : २०७३/१०/२५, सिरहा)

४) राम सेवक ठाकुरको नाति मनोज शर्माको छोरा सिरहा जिल्ला धनगढीमाई न.पा. वडा नं. ८ हाल, वडा नं. ७ बस्ने **अशोक कुमार शर्मा** (ना.प्र.नं. : १५-०९-७३-०९९६४ जारी मिति र जिल्ला : २०७३/१०/२५, सिरहा)

२) कर्जा शीर्षक : व्यक्तिगत आवधिक कर्जा

श्रेणीको विवरण			
नाम : राम सेवक ठाकुरको	वृहारी मनोज शर्माको छोरा सिरहा जिल्ला धनगढीमाई न.पा. वडा नं. ८ हाल, वडा नं. ७ बस्ने अशोक कुमार शर्मा (ना.प्र.नं. : १५-०९-७३-०९९६४ जारी मिति र जिल्ला : २०७३/१०/२५, सिरहा)		

व्यक्तिगत धनजमानीकर्ताहरूको विवरण

१) गेनाई ठाकुरको नाति राम सेवक ठाकुरको छोरा सिरहा जिल्ला पिप्रा प्र.पि. गा.वि.स. वडा नं. ९ हाल, धनगढीमाई न.पा. वडा नं. ७ बस्ने **मनोज शर्मा** (ना.प्र.नं. : १५८३ - ३००९७ जारी मिति र जिल्ला : २०४८/०७/२६, सिरहा)

२) राम सेवक ठाकुरको बृहारी मनोज शर्माको पत्नी सिरहा जिल्ला पिप्रा प्र.पि. गा.वि.स. वडा नं. ९ हाल, धनगढीमाई न.पा. वडा नं. ७ बस्ने **गिता शर्मा** (ना.प्र.नं. : २९२९ जारी मिति र जिल्ला : २०६९/११/२४, सिरहा)

३) राम सेवक ठाकुरको नाति मनोज शर्माको छोरा सिरहा जिल्ला धनगढीमाई न.पा. वडा नं. ८ हाल, वडा नं. ७ बस्ने **सन्तोष कुमार शर्मा** (ना.प्र.नं. : १५-०९-७३-०९९६४ जारी मिति र जिल्ला : २०७३/१०/२५, सिरहा)

३) कर्जा शीर्षक : साधारण कर्जा

श्रेणीको विवरण			
गेनाई ठाकुरको नाति राम सेवक ठाकुरको छोरा सिरहा जिल्ला पिप्रा प्र.पि. गा.वि.स. वडा नं. ९ हाल, धनगढीमाई न.पा. वडा नं. ७ बस्ने मनोज शर्मा (ना.प्र.नं. : १५८३ - ३००९७ जारी मिति र जिल्ला : २०४८/०७/२६, सिरहा)			

व्यक्तिगत धनजमानीकर्ताहरूको विवरण

१) राम सेवक ठाकुरको बृहारी मनोज शर्माको पत्नी सिरहा जिल्ला पिप्रा प्र.पि. गा.वि.स. वडा नं. ९ हाल, धनगढीमाई न.पा. वडा नं. ७ बस्ने **गिता शर्मा** (ना.प्र.नं. : २९२९ जारी मिति र जिल्ला : २०६९/११/२४, सिरहा)

२) खुवा महतोको नाति श्रीदेव महतोको छोरा सिरहा जिल्ला अयोध्यानगर वडा नं १ बस्ने **अर्जुन प्रसाद महतो** (ना.प्र.नं. : १३३६०/६३ जारी मिति र जिल्ला : २०६३/०९/१७, सिरहा)

नेपाल राष्ट्र बैंकबाट "ब" वर्गको इजाजतपत्र प्राप्त गरीएको विकास बैंक

मुक्तिनाथ विकास बैंक लि.
MUKTINATH BIKAS BANK LTD.

Central Office: Lazimpat, Kathmandu, Tel.: 01-5970887, Toll Free No. (NTC): 16600149999.
Toll Free No. (Ncell): 18102149999, E-mail: info@muktinathbank.com.np, Web: www.muktinathbank.com.np

जन्ता बैंकमा होइन, बैंक जन्ताना जातु पर्दछ

युद्ध अन्त्यका लागि ट्रम्प-जेलेन्स्की भेट

एपी

वेस्ट पाम बीच। रुस-युक्रेनबीच भण्डे चार वर्षदेखि जारी युद्ध अन्त्य गर्ने प्रयासका क्रममा अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले युक्रेनका राष्ट्रपति भोलोदिमिर जेलेन्स्कीलाई आइतबार भेटवार्ताका लागि स्वागत गर्नुहुने भएको छ। दुवै नेताले फ्लोरिडाको पाम बीचस्थित राष्ट्रपति ट्रम्पको निजी क्लब मार-ए-लागोमा भेटनुहुनेछ, जहाँ राष्ट्रपति ट्रम्प हाल छुट्टी मनाइरहनुभएको छ।

राष्ट्रपति जेलेन्स्कीले यस भेटमा सुरक्षा तथा आर्थिक सम्झौताका विषयमा छलफल हुने र 'क्षेत्रीय मुद्दा' उठाउने जानकारी दिनुभएको छ। पूर्वी युक्रेनको डोनबास क्षेत्रको भविष्यलाई लिएर मस्को र किएभबीच गहिरो मतभेद रहँदै आएको छ।

भेटघाटअघिका दिनमा रुसले किएभमाथि मिसाइल र ड्रोन आक्रमण तीव्र पारेको छ, जसलाई राष्ट्रपति जेलेन्स्कीमाथि दबाव सिर्जना गर्ने प्रयासका रूपमा हेरिएको छ।

राष्ट्रपति जेलेन्स्कीले सामाजिक सञ्जालमाफर्त 'युक्रेन यो युद्ध रोक्नका लागि जे पनि गर्न तयार छ, तर वार्ताको टेबलमा बलियो हुनुपर्छ' भन्नुभएको छ। उहाँले युक्रेन शान्ति चाहन्छ तर रुसले युद्ध जारी राख्ने सङ्केत गरिरहेको आरोप लगाउनुभयो। युरोप र अमेरिका युक्रेनको पक्षमा उभिएर संयुक्त रूपमा युद्ध रोक्न सकिने उहाँको भनाइ छ।

यसैबीच, क्यानाडाका प्रधानमन्त्री मार्क कार्निसँग नोभा स्कोटियामा भएको भेटमा राष्ट्रपति जेलेन्स्कीले रुसमाथि दबाव र युक्रेनलाई बलियो समर्थन नै शान्तिको कडी भएको बताउनुभयो। प्रधानमन्त्री

कार्निले युक्रेनको पुनर्निर्माणका लागि दुई अर्ब ५० करोड क्यानेडियन डलर थप सहयोगको घोषणा गर्नुभएको छ। उहाँले किएभमाथिको रुसी आक्रमणको निन्दा गर्दै राष्ट्रपति ट्रम्प र जेलेन्स्कीलाई 'न्यायपूर्ण र स्थायी शान्ति' का लागि महत्त्वपूर्ण क्षण सिर्जना गरेको श्रेय दिनुभयो।

हालैका हप्ताहरूमा अमेरिकी वार्ताकारहरूले अघि सारेको शान्ति प्रयासमा उल्लेख्य प्रगति भएको दुवै पक्षले जनाएका छन्। राष्ट्रपति जेलेन्स्कीका अनुसार २० बुँदे शान्ति प्रस्तावको मस्यौदा लगभग ९० प्रतिशत तयार भइसकेको छ। यस क्रममा अमेरिकाले नाटोका अन्य सदस्यलाई जस्तै युक्रेनलाई पनि केही सुरक्षा ग्यारेन्टी दिन सहमत जनाएको छ। युक्रेनले यस्ता ग्यारेन्टी पाए भविष्यमा नाटो सदस्यता

खोज्ने प्रयास तयार रहेको सङ्केत राष्ट्रपति जेलेन्स्कीले दिनुभएको छ। क्रिसमसको दिन राष्ट्रपति जेलेन्स्कीले अमेरिकी विशेष दूत स्टिभ विटकफ र राष्ट्रपति ट्रम्पका ज्वाइँ जारेड कुशनसँग पनि छलफल गर्नुभएको थियो। उहाँले संवेदनशील विषयमा अझै काम बाँकी रहेको र आगामी हप्ता निर्णायक हुनसक्ने बताउनुभएको छ।

राष्ट्रपति ट्रम्पले आफ्नो कार्यकालको दूरो समय युक्रेन युद्ध अन्त्यका प्रयासमा खर्च गर्दै आउनुभएको छ। सन् २०२४ को चुनाव अभियानका क्रममा एक दिनमै युद्ध अन्त्य गर्ने दाबी गर्नुभएका उहाँले पछिल्लो समय यो प्रक्रिया जटिल रहेको स्वीकार गर्नुभएको छ। अक्टोबरमा ह्वाइट हाउसमा राष्ट्रपति जेलेन्स्कीलाई स्वागत गर्दा उहाँले दुवै पक्षलाई लडाइँ रोक्न आग्रह

गर्दै हालको युद्धरेखामा रोकनुपर्ने सङ्केत दिनुभएको थियो।

आइतबारको भेटअघि राष्ट्रपति जेलेन्स्कीले अझै नसुल्झेका मुख्य विषयमा क्षेत्रीय प्रश्न, जापोरिजिया आणाविक ऊर्जा केन्द्र र युद्धपछिको पुनर्निर्माण कोष रहेको बताउनुभएको छ। सुरक्षा ग्यारेन्टी र अनुगमन संयन्त्रसम्बन्धी प्राविधिक विषयहरू पनि छलफलको केन्द्रमा रहनेछन्।

राष्ट्रपति जेलेन्स्कीका अनुसार युक्रेनले आफ्नो धारणा अमेरिकामसम्बन्ध स्पष्ट गरिसकेको छ, जसलाई ट्रम्प प्रशासनले रुससमक्ष पुऱ्याउनेछ। उहाँले पछिल्लो साता, यदि रुस पनि पछि हटे र पूर्वी क्षेत्र अन्तर्राष्ट्रिय निगरानीमा असेन्वीकृत क्षेत्र बनाइयो भने युक्रेन सेना फिर्ता लिन तयार हुनसक्ने बताउनुभएको थियो।

क्रेमलिनका प्रवक्ता दिमित्री पेस्कोभले अमेरिका-रुसबीच सम्पर्क जारी रहेको र वार्ता अघि बढाउने सहमत भएको पुष्टि गर्नुभएको छ। तर रुसी राष्ट्रपति भ्लादिमिर पुटिनले कब्जामा रहेका चार क्षेत्र र क्रिमियालाई रुसी भूभागका रूपमा मान्यता दिनुपर्ने माग दोहोऱ्याउँदै आउनुभएको छ। युक्रेनले ती सबै माग अस्वीकार गर्दै आएको छ।

विश्लेषकहरूका अनुसार राष्ट्रपति ट्रम्प रुसी मागप्रति केही हदसम्म ग्रहणशील देखिनुभएको छ। यदि युक्रेनले डोनबास क्षेत्रमा केही सम्झौता गऱ्यो र पश्चिमी शक्तिले रुसलाई आर्थिक प्रोत्साहन दिए, पुटिनलाई युद्ध अन्त्यतर्फ राजी गराउन सकिने सम्भावना ट्रम्प पक्षको आकलन रहेको बताइन्छ।

राष्ट्रिय भलिबल प्रतियोगिता: हेल्प नेपाल क्वार्टरफाइनलमा

काठमाण्डु। राजधानीमा जारी राष्ट्रिय एनभिए महिला तथा पुरुष भलिबल च्याम्पियनसिपमा हेल्प नेपाल क्लबले लगातार दोस्रो जित निकाल्दै प्रतियोगिताको क्वार्टरफाइनलमा प्रवेश गरेको छ।

त्रिपुरेश्वरस्थित राष्ट्रिय खेलकुद परिषद्को कभर्डहलमा आइतबार भएको पुरुषतर्फको खेलमा हेल्प नेपालले मणिमुकुन्द भलिबल क्लबलाई ३-० को सोभ्रो सेटमा पराजित गर्दै प्रतियोगिताको क्वार्टरफाइनलमा स्थान बनाएको हो। तीन पाकिस्तानी खेलाडीको साथ पाएको हेल्प नेपालले मणिमुकुन्द भलिबल क्लबमाथि पहिलो सेट २५-१६, दोस्रो सेट २५-१९ तथा तेस्रो सेट २५-२२ ले पाखा लगाउँदै जित हासिल गर्‍यो। समूह 'ए' को पहिलो खेलमा

हेल्प नेपालले विभागीय टोली सशस्त्र प्रहरी बलको एपिएफ क्लबलाई ३-० को सोभ्रो सेटमा हराएको थियो।

यसैगरी आइतबारै भएको महिलातर्फको दुई खेलमा विभागीय टोली सशस्त्र प्रहरी बलको एपिएफ क्लब र त्रिभुवन आर्मी क्लब विजयी भएका छन्। एपिएफले सुदूरपश्चिम प्रदेश खेलकुद परिषद् लाई ३-० को सोभ्रो सेटमा हराएको हो। एपिएफले सुदूरपश्चिममाथि २५-६, २५-११ र २५-१२ अङ्कको जित निकाल्यो। त्यस्तै विभागीय टोली आर्मीले चुली युवा क्लबलाई ३-० को सोभ्रो सेटमा पराजित गर्‍यो। आर्मी २५-१६, २५-१२ र २५-९ अङ्कका साथ विजयी भएको हो। रासस

म्यान्मामा सेनाले सत्ता कब्जा गरेपछि पहिलो पटक निर्वाचन

एपी

याङ्गुन। म्यान्मामा सेनाले सन् २०२१ मा सत्ता कब्जा गरेपछि पहिलो पटक आयोजना गरिएको आम निर्वाचनको प्रारम्भिक चरणअन्तर्गत आइतबार मतदान सुरु भएको छ। तर देशका धेरै भागमा गृहयुद्ध जारी रहेकाले यो निर्वाचन सुरक्षित नै विवादको घेरामा परेको छ। तीन चरणमा हुने यो निर्वाचनको अन्तिम परिणाम जनवरीमा थप दुई चरणको मतदान सम्पन्न भएपछि मात्र स्पष्ट हुनेछ। पहिलो चरणमा देशका ३३० मध्ये १०२ स्थानमा मतदान भइरहेको छ। दोस्रो चरण जनवरी ११ र तेस्रो चरण जनवरी २५ मा हुने थप भएको छ। निर्वाचनको अन्तिम नतिजा फेब्रुअरीसम्म सार्वजनिक हुने अपेक्षा गरिएको छ।

सत्ता कब्जापछि निरङ्कुश शासन चलाउँदै आउनुभएका वरिष्ठ जनरल मिन् आङ हलाइङले निर्वाचनपछि राष्ट्रपति पद सम्हाल्नुहुने व्यापक अनुमान गरिएको छ। सैनिक सरकारले निर्वाचनलाई 'चुनावी लोकतन्त्रतर्फ फर्कने प्रक्रिया' का रूपमा चित्रण गरे पनि प्रमुख विपक्षी दलहरूलाई प्रतिबन्ध लगाइएको र मतदातालाई डर-धम्की दिइएको आरोपले यसको वैधानिकता कमजोर

गरिएको उनीहरूको आरोप छ। सन् २०२० को चुनावमा नेसनल लिग फर डेमोक्रेसीले दूरो जित हासिल गरे पनि सुकी र उहाँको दललाई पुनः सत्तामा आउनबाट रोकिएको थियो। विपक्षी दलहरूको बहिष्कार, अभिव्यक्ति स्वतन्त्रतामाथिको कडाइ र दमनको वातावरणका कारण नतिजामा जनडिच्छाको प्रतिबिम्ब नदेखिने उनीहरूको तर्क छ। संयुक्त राष्ट्रसङ्घका लागि म्यान्मामसम्बन्धी मानव अधिकार विज्ञ टम एन्ड्रुजले सामाजिक सञ्जालमा लेख्दै भन्नुभएको छ, "नागरिक र राजनीतिक नेताहरूलाई जेल हाल्दै बन्दुकको डरमा गराइएको प्रक्रिया निर्वाचन होइन, नाटक मात्र हो।"

यद्यपि, निर्वाचन आयोजनाले चीन, भारत र थाइल्यान्डजस्ता छिमेकी देशलाई सैनिक सरकारलाई समर्थन जारी राख्न कूटनीतिक बहाना दिन सक्ने विश्लेषकहरूको भनाइ छ। पश्चिमी मुलुकहरूले भने म्यान्मामा जनरलहरूमाथि प्रजातन्त्रविरोधी कदम र विपक्षमाथिको दमनका कारण प्रतिबन्ध कायमै राखेका छन्। मतदानका दिन नागरिकहरूले मिश्रित प्रतिक्रिया दिएका छन्। याङ्गुनको एक मतदान केन्द्रमा मत हाल्नुभएको ५१

बनाएको छ। राष्ट्रिय तथा क्षेत्रीय विधानसभाका लागि ५७ दलबाट चार हजार ८०० भन्दा बढी उम्मेदवार प्रतिस्पर्धामा छन्। तर देशव्यापी रूपमा प्रभाव जमाउने सम्भावना भएका दलहरू सीमित छन्। सेनाको समर्थन प्राप्त युनिभर्सल सोलिडारिटी एन्ड डेमोक्रेसी पार्टी सबैभन्दा सङ्गठित र बलियो प्रतिस्पर्धी मानिएको छ। आलोचकहरूले यो निर्वाचनलाई सैन्य शासनलाई वैधानिकता दिन गरिएको 'ढोड' भनेका छन्। फेब्रुअरी २०२१ मा निर्वाचित प्रधानमन्त्री आङ सान सुकीको सरकार अपदस्थ गरेपछि सुरु भएको सैन्य शासनलाई नागरिक शासनको आवरण दिन निर्वाचन डिजाइन

वर्षाया खिन मार्लरले शान्ति आउने आशामा मतदान गरेको बताउनुभयो। लडाइँका कारण गाउँ छाड्नुपरेको उल्लेख गर्दै उहाँले भन्नुभयो, "शान्ति भएपछि गाउँ फर्कने आशाले मतदान गरिरहेकी छु।" तर केही मतदाताले सेनाको दबाव महसुस गरेको बताएका छन्। मोन राज्यकी एक महिलाले सैनिकहरूले बन्दुकसहित गाउँमा आएर मतदान गर्न दबाव दिएको दाबी गर्नुभयो। मानव अधिकार समूहहरूका अनुसार यस्ता धम्कीका घटनाहरू मतदानअघि नै देखिएका थिए। असी वर्षाया पूर्व नेत्री आङ सान सुकी हाल २७ वर्षको जेल सजाय भोगिरहनुभएको छ।

डर र अनिश्चितताबीच बुल्गेरियामा युरो लागू

एएफपी सोफिया। बुल्गेरियाले बिहीबार युरो अपनाउँदै युरो प्रयोग गर्ने २१औँ देश बन्ने तयारी गरेको छ। तर यो ऐतिहासिक कदमलाई लिएर देशभर डर र अनिश्चितता पनि उत्तिकै देखिएको छ। धेरै नागरिकले युरो अपनाउँदा मूल्यवृद्धि हुने र युरोपेली सङ्घ (इयु) को सबैभन्दा गरिब सदस्य राष्ट्रमा सामाजिक तथा आर्थिक अस्थिरता बढ्न सक्ने आशङ्का व्यक्त गरिरहेका छन्।

यस वर्ष 'बुल्गेरियाली लेभ जोगाओ' भन्ने नारासहित विरोध अभियान नै चलाइएको थियो। यसले युरोप्रति जनसाधारणमा रहेको नकारात्मक धारणा र महँगीको डरलाई थप उजागर गरेको छ। सन् १९९० को दशकको अत्यधिक मुद्रास्फीति पछि बुल्गेरियाले आफ्नो मुद्रा जर्मन मार्क र पछि युरोसँग बाँधेको थियो। यसले देशलाई युरोपेली केन्द्रीय बैंकमा निर्भर बनाउने सम्भावना छ। उहाँका अनुसार यस्ता विषय इयु विरुद्धको बयानबाजीको आधार बन्न सक्छन्। अति-दक्षिणपन्थी र रुस समर्थक दलहरूले युरो विरोधी प्रदर्शनको अनुवाइ गरिरहेका भए पनि ग्रामीण र गरिब क्षेत्रका धेरै नागरिक नयाँ मुद्राप्रति स्वाभाविक रूपमा चिन्तित छन्। उत्तरपश्चिमी बुल्गेरियाको चुभन गाउँको किराना व्यवसायी ५२ वर्षीया बिल्याना निकोलोभाले पश्चिमी युरोपमा बस्ने साथीहरूबाट मूल्य बढेको अनुभव सुनेको भन्दै यहाँ पनि महँगी बढ्ने डर व्यक्त गर्नुभएको छ।

युरोपेली सङ्घ (इयु) को युरोबेरोमिटर सर्वेक्षणअनुसार ४९ प्रतिशत बुल्गेरियालीहरू अझै युरोको विरोधमा छन्। सन् १९९० को दशकको अत्यधिक मुद्रास्फीति पछि बुल्गेरियाले आफ्नो मुद्रा जर्मन मार्क र पछि युरोसँग बाँधेको थियो। यसले देशलाई युरोपेली केन्द्रीय बैंकमा निर्भर बनाउने सम्भावना छ। उहाँका अनुसार यस्ता विषय इयु विरुद्धको बयानबाजीको आधार बन्न सक्छन्। अति-दक्षिणपन्थी र रुस समर्थक दलहरूले युरो विरोधी प्रदर्शनको अनुवाइ गरिरहेका भए पनि ग्रामीण र गरिब क्षेत्रका धेरै नागरिक नयाँ मुद्राप्रति स्वाभाविक रूपमा चिन्तित छन्। उत्तरपश्चिमी बुल्गेरियाको चुभन गाउँको किराना व्यवसायी ५२ वर्षीया बिल्याना निकोलोभाले पश्चिमी युरोपमा बस्ने साथीहरूबाट मूल्य बढेको अनुभव सुनेको भन्दै यहाँ पनि महँगी बढ्ने डर व्यक्त गर्नुभएको छ।

युरोपेली सङ्घ (इयु) को युरोबेरोमिटर सर्वेक्षणअनुसार ४९ प्रतिशत बुल्गेरियालीहरू अझै युरोको विरोधमा छन्। सन् १९९० को दशकको अत्यधिक मुद्रास्फीति पछि बुल्गेरियाले आफ्नो मुद्रा जर्मन मार्क र पछि युरोसँग बाँधेको थियो। यसले देशलाई युरोपेली केन्द्रीय बैंकमा निर्भर बनाउने सम्भावना छ। उहाँका अनुसार यस्ता विषय इयु विरुद्धको बयानबाजीको आधार बन्न सक्छन्। अति-दक्षिणपन्थी र रुस समर्थक दलहरूले युरो विरोधी प्रदर्शनको अनुवाइ गरिरहेका भए पनि ग्रामीण र गरिब क्षेत्रका धेरै नागरिक नयाँ मुद्राप्रति स्वाभाविक रूपमा चिन्तित छन्। उत्तरपश्चिमी बुल्गेरियाको चुभन गाउँको किराना व्यवसायी ५२ वर्षीया बिल्याना निकोलोभाले पश्चिमी युरोपमा बस्ने साथीहरूबाट मूल्य बढेको अनुभव सुनेको भन्दै यहाँ पनि महँगी बढ्ने डर व्यक्त गर्नुभएको छ।

र मूल्य स्थिरता मुख्य फाइदा भएको उल्लेख गर्नुभएको छ। उहाँका अनुसार साना तथा मध्यम व्यवसायहरूले मात्रै विनिमय शुल्कमा करिब ५० करोड युरो बचत गर्न सक्छन्। कूल गार्हस्थ्य उत्पादन (जिडिपी) को करिब आठ प्रतिशत हिस्सा ओगटेको पर्यटन क्षेत्र युरोबाट विशेष लाभान्वित हुने अपेक्षा गरिएको छ।

लेगार्डले उपभोक्ता मूल्यमा पर्ने असर सामान्य र अल्पकालीन हुने बताउनुभएको छ। विगतका अनुभवअनुसार यसको प्रभाव ०.२ देखि ०.४ प्रतिशत अक्षममा मात्र हुने अनुमान छ। तर उपभोक्ताहरू पहिले नै मुद्रास्फीतिको चपेटामा परेकाले थप बोझ पर्न सक्ने चिन्ता छ। राष्ट्रिय तथायाङ्क संस्थानका अनुसार नोभेम्बरमा खाद्यान्नको मूल्य वार्षिक रूपमा पाँच प्रतिशतले बढेको थियो, जुन युरोजोनको औसतभन्दा धेरै हो। संसदले यस वर्ष मूल्यवृद्धि

यद्यपि विश्लेषकहरू राजनीतिक अनिश्चितताका कारण आवश्यक ऋणदाचारविरोधी सुधारहरू ढिलाइ हुने जोखिम रहेको बताउँछन्।

बनाएको छ। ओपन सोसाइटी इन्स्टिच्युटका वरिष्ठ अध्यक्षानी जोर्जी एन्जेलोभका अनुसार युरो अपनाएपछि बुल्गेरिया मौद्रिक सङ्गठन निर्णय प्रक्रियामा प्रत्यक्ष सहभागी बनेछ। सन् २००७ देखि इयु सदस्य रहेको बुल्गेरिया सन् २०२० मा क्रोएसियासँगै युरोको 'वेटिङ रुम' मा प्रवेश गरेको थियो। इसिबीकी अध्यक्ष क्रिस्टिन लेगार्डले युरोमा सामेल हुने लाभ 'पर्याप्त' रहेको बताउँदै सहज व्यापार, कम वित्तीय लागत

अनुगमन गर्न र युरो परिवर्तनसँग जोडिएका 'अन्यायपूर्ण' मूल्य वृद्धि रोक्न विशेष निरीक्षण संयन्त्र स्थापना गरेको छ। यद्यपि विश्लेषकहरू राजनीतिक अनिश्चितताका कारण आवश्यक ऋणदाचारविरोधी सुधारहरू ढिलाइ हुने जोखिम रहेको बताउँछन्। एन्जेलोभका अनुसार कम्तीमा एक-दुई वर्ष स्थिर सरकार भएमात्रै युरो क्षेत्रबाट प्राप्त हुने लाभलाई पूर्ण रूपमा उपयोग गर्न सकिनेछ।

एनएसजेएफ पल्सर स्पोर्ट्स अवार्ड यसै महिनमा

काठमाण्डु। जेनजी आन्दोलनका कारण स्थगित भएको एनएसजेएफ पल्सर स्पोर्ट्स अवार्डको २२औँ संस्करण यसै महिना पोखरामा आयोजना हुने भएको छ। नेपाल खेलकुद पत्रकार मञ्च (एनएसजेएफ)द्वारा आइतबार आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा मञ्चका अध्यक्ष नीरञ्जन अधिकारीले गत भदौ २९ गते हुने भनिएको अवार्ड कार्यक्रम यही पुस २३ गते आयोजना हुन लागेको हो।

आइतबारदेखि पल्सर च्याइसको रोकिएको डिजिटल भोटिङ प्रक्रिया पनि खुला गरिएको सो अवसरमा जानकारी दिइयो। मञ्चका महासचिव अञ्जन खड्काले भन्नुभयो, "विगतमा पल्सर च्याइसको मनोनयन रहेका खेलाडीले जित भोट प्राप्त गरेका थिए। त्यहीबाट भोटिङ प्रक्रिया सुरु हुनेछ।" उक्त विधामा उमुका विजय सिन्जाली, क्रिकेटकी पूजा महतो, भलिबलका हिमाल सुनारी, फुटबलकी रेखा पौडेल र टेबलटेनिसकी इभाना थापा रहेका छन्।

त्यसैगरी स्पोर्ट्स अवार्ड पोखरास्थित पोखरा सभागृहमा हुनेछ। त्यसको अघिल्लो दिन पुस २२ गते पोखरामा एनएसजेएफ स्पोर्ट्स समिट पनि हुने आयोजकले जनाएको छ। मञ्चका अध्यक्ष निरञ्जन अधिकारीले अवार्डलाई चलायनमान बनाउन स्पोर्ट्स समिट हुने र त्यसमा पोखराको पर्यटन र खेलकुद अर्थतन्त्रबारे बहस हुने बताउनुभयो। एनएसजेएफ पल्सर स्पोर्ट्स अवार्ड २०८१ मा विभिन्न १० विधामा अवार्ड प्रदान गरिने

छ। त्यसमा वर्षको उत्कृष्ट खेलाडी पुरुष, वर्षका उत्कृष्ट खेलाडी महिला, वर्षका उत्कृष्ट खेलाडी युवा, वर्ष प्रशिक्षक, पल्सर च्याइस अवार्ड, पारा एथ्लेट सम्मान, स्पेसल अवार्ड, लाइफटाइम एचिभमेन्ट अवार्ड, एसियन स्पोर्ट्स जर्नालिस्ट अवार्ड र टिम अफ द इयर रहेको छ। वर्ष खेलाडी पुरुष, महिला, पल्सर च्याइस, प्रशिक्षक र युवा गरी पाँच विधाका विजेतालाई बजाज पल्सर मोटरसाइकल प्रदान गरिनेछ। अन्य विधाका विजेतालाई जनही रु एक लाख प्रदान गरिनेछ। रासस

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

कलवार कल्याण समिति (चौधरी समाज) जनकपुरधामक पूर्व सचिव समाजसेवी एवं राजनीतिज्ञ नगराईन निवासी श्रद्धेय श्यामसुन्दर चौधरी जीक स्वर्गरोहणक स्वबरसँ समिति परिवार अत्यन्त दुःस्वी आ ममाहित अछि । हुनक स्वर्गरोहणसँ चौधरी समाजक अपूरणिय क्षति भेल अछि । दिवंगत आत्माके वैकुण्ठ वास एवं चिरशान्तिक हेतु हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण करैत छी । शोकक एहि असीम पिडादायी घडीमे शोकसन्तप्त परिवार प्रति हार्दिक समवेदना व्यक्त करैत छी ।

प्रमोद कुमार चौधरी महासचिव सुरेन्द्र प्रसाद चौधरी (मुन्ना) अध्यक्ष

कलवार कल्याण समिति परिवार (चौधरी समाज) जनकपुरधाम-७

सिटिजन्स क्यापिटल लिमिटेडले योजना व्यवस्थापकको लागि रेटिङ्ग प्राप्त

सखरखण्डबाट मनग्य आम्दानी

दुई समाचारदाता
काठमाण्डु। नेपालको क्रेडिट रेटिङ्ग संस्था ईका नेपाल लि.ले सामूहिक लगानी कोष व्यवस्थापकको रूपमा कार्य गर्दै आईरहेको यस सिटिजन्स क्यापिटल लिमिटेडलाई यस अघिको एएमसी क्वालिटी ३ रेटिङ्गलाई पुनरावलोकन गरी एएमसी क्वालिटी ३ प्लस एएमसी ३ प्लस मा स्तरान्वित गरी सिटिजन्स क्यापिटलको स्तर बृद्धि पुष्टि गरेको छ।

कोषका योजनाहरूले प्रदान गरेको प्रतिफल र दीर्घकालिन व्यवसायिक सम्भावनालाई सकारात्मक रूपमा प्रतिबिम्बित गर्दछ। सिटिजन्स क्यापिटल लिमिटेडले नेपालको पूँजी बजारमा व्यवसायिक र विश्वसनीय सेवा प्रदानगर्दै आएको छ। यस कम्पनीले योजना व्यवस्थापक त थ।

सेवा जस्ता विभिन्न सेवाहरू प्रदान गर्दै आएको छ। सिटिजन्स क्यापिटल लिमिटेडमा अध्यक्षश्री राजेन्द्र लाल श्रेष्ठ तथा प्रमुख कार्यकारी अधिकृत साँबर बाँदे श्रेष्ठ रहेका छन्।

डिपोजिटरी, लगानी व्यवस्थापन सेवा, धितोपत्र प्रत्याभुति, धितोपत्र निष्काशन तथा बिक्री प्रबन्धक, शेयर रजिष्ट्रार सेवा संस्थागत परामर्श

जानकी। रामपति थारु बिहान ४ बजे उठेर घरको काम सबै सकाएर बागमा सखरखण्ड खन पुग्नुहुन्छ। बाँकेको राप्ती सोनारी गाउँपालिका-६ डाँडाटपरीका थारुको हिजोआज दैनिकी राप्ती नदीको बारमाथिको चिसो बालुवामा फलाइएको सखरखण्ड खन्नेमै बित्ने गरेको छ।

पुसको चिसो बिहान, कुहियो र सिरिटीबीच रामपति दैनिक जीवनको जिम्मेवारी बोकेर बागमा आइपुग्नुहुन्छ। छोराछोरीलाई खाना खुवाएर बिहान ८ बजेसम्म उहाँ सखरखण्ड खन्ने ठाउँमा पुग्नुहुन्छ। बिहानदेखि बेलुकासम्म कठोर श्रम गरेर उहाँ दैनिक ६०० रूपैयाँ कमाउनुहुन्छ। "दिनभरिको कमाइले घर व्यवहार चलाउन सकेको छु", उहाँले भन्नुभयो। गाउँकै व्यक्तिले बागमा सखरखण्ड लगाएका थारुले बताउनुभयो। सखरखण्ड बालुवाबाट

केलाएर भेउवामा हाल्ने र बिक्रीका लागि थुप्रो बनाउने काम रामपतिले दिनहुँ गर्नुहुन्छ। रामपति जस्तै सोही पालिका वडा नम्बर ६ मेहमानपुरका वीरबहादुर थारुको पनि यही दैनिकी बनेको छ। उहाँ पनि राप्ती नदीको बारमाथिको बालुवामा लगाइएको सखरखण्ड खन दिनहुँ आइपुग्नुहुन्छ। दैनिक करिब १० घण्टा काम गरेर उहाँले पनि रामपतिले जस्तै रु ६०० कमाउनुहुन्छ। "घरमा पनि गर्ने खेती नै हो। अहिले खेतीको सिजन छैन। गाउँकै साथीले

लगाएको हुनाले खाली समय काम गरेर कमाउन आएको छु", उहाँले भन्नुभयो, "दैनिकी ज्याला थोरै भयो। तर खाली बस्नुभन्दा त यही पनि ठूलो कुरो हो।" जाडो याममा धेरै व्यक्ति आगो तापेर घरभित्रै बस्न चाहन्छन्। तर डाँडाटपरीका नन्कु गदिन्या र वीरबहादुर जस्तै दैनिक ज्यालामा काम गरेर परिवारको गुजारा चलाउँदै आउनुभएको छ। सखरखण्ड खनेर कमाएको पैसाले परिवार र घर खर्च जोहो गर्न सहज भएको उहाँ बताउनुहुन्छ। "यो समय यसै पनि किसानहरू खाली बस्ने समय हो। तर यो समयमा सखरखण्ड खनेर भएर पनि पैसा कमाउन पाएको छु", उहाँले भन्नुभयो, "यसले मेरो घर खर्च चल्न सजिलो बनाएको छ।" बिहानको चिसो सिरिटीसँगै रामपति, वीरबहादुर र नन्कु जस्तै अन्य कामदार पनि सखरखण्ड खन राप्ती नदीको बागमा आइपुग्नुहुन्छ। रासस

भाखा नाथेको कर्जा बुझाउने बारे कृषि बिकास बैक लि.उपशाखा कार्यालय कन्चनपुर, सप्तरीको २१ दिने सूचना

यस बैकको कन्चनपुर सप्तरी कार्यालयबाट तपसिल बमोजिमका व्यक्तिको निम्न उदेश्यका लागि विभिन्न मितिमा कर्जा लिई हाल सम्म कर्जा नबुझाई भाखा नाथी निम्न लेखिए बमोजिम अनुसारको रकम बुझाउने सम्बन्धमा सम्बन्धित कार्यालयले बारम्बार ताकेदा गर्दा पनि आल टाल गरी बुझाउनु पर्ने कर्जाको साबा, ब्याज तथा बैकले पाउनु पर्ने अन्य रकम समेत नबुझाएको हुदा यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले २१ दिन भित्र सम्बन्धित कार्यालयमा बुझाउनको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। उल्लेखित मिति भित्र पनी रकम दाखिला हुन नआएमा बैक तथा बित्तिय संस्था सम्बन्धित ऐन २०७३, कृषि बिकास बैक लि.को कर्जा असुली विनियमावली तथा प्रचलित ऐन नियम बमोजिम कर्जा लिदा लेखी दिएको धितो लिलाम बिक्री वा अन्य व्यवस्था गरी बैकको सम्पूर्ण लेना रकम असुल उपर गरिने ब्यहोरा समेत जानकारी गराउदछौ। साथै तपसिल बमोजिमका व्यक्तिकोलाई बैकबाट कर्जा लिन मंजुरीनामा दिनेहरूलाई समेत यसै सूचनाद्वारा जानकारी गराईएको छ।

क.सं	कर्जा ग्राहकको नाम	मिसिल नं	ठेगाना		ग्राहकको पिता /पतीको नाम	ग्राहकको बाजे /ससुराको नाम	कर्जाको उदेश्य	साबा	मासिक ब्याज लामेको २०८२ मासिर र त्रैमासिक असोज सम्म	जम्मा तिर्नु पर्ने रकम	ग्राहक नं
			गा.बि.स	बार्ड नं							
१	मधु नारायण यादव	६४८०	बकथुवा	५	राम प्रसाद यादव	कामी यादव	घरायसी	३०००००	२३३४४	३२३३४४	६४८३६०
२	जय प्रकाश यादव	५८८२	कन्चनरुप	४	देव नारायण यादव	शुभ लाल यादव	सरल कृषि	५०००००	५९४८२	५५९४८२	६४७३१२
३	असल देवी साह तेली	६०२६	बैरवा	१	दिनेश प्रसाद साह तेली	पञ्ची साह	सरल कृषि	४५००००	६२५६३	५९२५६३	६४७३५२
४	देव चन्द्र यादव	६८०५	तिरहुत	३	धरमलाल कुशियत यादव	जानकी कुशियत यादव	घरायसी	४७५०००	२७३२५	५०२३२५	१३३७६९
५	समिला खातुन	६२८०	रुपनगर		रोजित मिया	छोटकैन मिया	सरल कृषि	२०००००	१०४८८	२१०४८८	६४८०१२
६	श्रीमती डल्लुबती राय	६९९३	पोर्ताहा	१	भुटाई राय	गोसाई राय	सरल कृषि	६०००००	३९६९०	६३९६९०	१९८५२०८
७	शिवनाथी मण्डल	५७४६	जगतपुर	६	अजब मण्डल	गेना मंडल	सरल कृषि	८०००००	२७६६२	८२७६६२	६४७७९६
८	नाथु गोइतमान यादव	६२९५	त्रिकोल	३	बच्चालाल गोइतमान यादव	जहुरी गोइतमान यादव	सेवा कर्जा	१००००००	४५६६९	१०४५६६९	६४८०४४
९	चन्द्रकला देवी राय	४८२२	पोर्ताहा	३	बच्चा राय	दुलाई राय	सरल कृषि	२०००००	१९८७५	२१९८७५	६४७६६५
१०	मुन्नी देवी भ्वा	६९९४	बरमफिया	४	कुशेश्वर भ्वा	जगप्र भ्वा	घरायसी	१००००००	४८०७१	१०४८०७१	६४७८४४
११	सावित्री देवी पथैया	४६३६	पोर्ताहा	४	कवितालाल यादव	बासुदेव पथैया	व्यापार	१७५०००	२९७०१	१००४७०१	६४७४८९
१२	सुमित्रा देवी	५९७५	हनुमाननगर	३	बेचु गोठिया	शान्ती गोठिया	सरल कृषि	२०००००	७६५९	२०७६५९	६४८३६६
१३	भोटे चौधरी	५९७९	जण्डौल	७	बसीलाल चौधरी	भुट्ट चौधरी	घरायसी	४०००००	१९६४१	४९९६४१	६४७९४४
१४	लक्ष्मी प्रसाद चौधरी	६८८४	अम्नीसाईर	१	त्रिभुवन चौधरी	गोवर्धन चौधरी	घरायसी	८५००००	२९८४७	८७९८४७	१७४५३२६
१५	विन्देश्वर कौडकिया यादव	६५१०	कन्चनरुप	५	जोगधर कौडगिया यादव	प्यारै कौडगिया यादव	घरायसी	४३००००	५०८५४	४८०८५४	६४८४४४
१६	धर्मलाल यादव	४९७८	बदगामा	२	बलदेव बहरखेर यादव	हिताइ यादव	सरल कृषि	९०००००	३४८३२	९३४८३२	६४७५१३
१७	भरत यादव	६७५०	कन्चनरुप	२	बच्चु यादव	शान्ती यादव	सरल कृषि	२९९०००	२९३०८	२४०३०८	१२९९३६०
१८	बालकृष्ण लगरवार	४५८९	त्रिकोल	३	सिताराम लगरवार	नन्दी लाल	सरल कृषि	५०००००	१६९५६	५९६९५६	६४८४०१
१९	भेदानन्द यादव	७०८०	हनुमाननगर	३	हरिदेव साह	पुन साह	व्याक्तिगत ओ.डी	१००००००	१८१७३	१०१८१७३	५४९८९३२
२०	धुरन खंग	६४२८	ठेलिया	७	बौवा लाल खंग	मंगल खंग	घरायसी	३५००००	१९९६५	३६९९६५	६४८२९७
२१	राजेन्द्र प्रसाद यादव	६७५७	लोहजारा	२	रवि मरिच यादव	भौली यादव	घरायसी	७०००००	३०१२२	७३०१२२	११९२७२५
२२	आशा होटल	७०९७	कन्चनरुप	३	आशा कुमारी/रामनारायण	जयनारायण साह	सेवा कर्जा	२००००००	७३५८६	२०७३५८६	५३३०२९३
२३	भोगेन्द्रध्वज कार्की	६५८०	सप्तकोशी	१	दिव्यध्वज कार्की	इन्द्र ध्वज कार्की	सरल कृषि	३०००००	११५२०	३११५२०	६४८५७०
२४	प्रयास अनलाइन फेसन स्टोर	६९२५	अम्नीसाईर	१	सरोज/कृष्णबहादुर मगर	निरबहादुर मगर	व्यापार	१९०००००	५१५२०	१९५१५२०	५३३९६९७
२५	ललन कुमार यादव	६९५८	तिरहुत	३	तेज नारायण भिन्वार	जटु भिन्वार	सरल कृषि	९०००००	२३१५२	९२३१५२	१८५०५२९
२६	शिव नारायण साह तेली	६८७८	तिरहुत	५	बलदेव साह तेली	चौधरी साह	सरल कृषि	७०५०००	२९७४२	७२६७४२	१७२६६६५
२७	विन्देश्वर प्रसाद चौधरी	६४४३	कन्चनरुप	११	अमरसिंह चौधरी	रामलाल चौधरी	सरल कृषि	७५००००	२२५११	७७२५११	६४८३१७
२८	पुष्पेन्द्र प्रसाद गुप्ता	२९५५	कन्चनरुप	२	रामेश्वर प्र.गुप्ता	बैजनाथ	घरायसी	५२००००	१८६४८	५३६६४८	६४७८३३
२९	डम्बर लाल मसैता यादव	२९४७	त्रिकोल	७	वासुदेव मसैता	बुनी मसैता	सरल कृषि	१००००००	६२६३८	१०६२६३८	६४७४७१
३०	जयकृष्ण लगरवार	४७३६	त्रिकोल	३	सिताराम लगरवार	नन्दी लाल	घरायसी	४०००००	१३७०९	४९३७०९	६४७६३९
३१	राम पाँडत कुमाल	६७८१	कन्चनरुप	२	बच्चालाल कुम्हाल	नेवालाल पाँडत	घरायसी	१००००००	६२०२७	१०६२०२७	१३१७०३९
३२	धर्मी यादव	७०४७	हनुमाननगर	३	रुखर यादव	फुदन यादव	सेवा कर्जा	१००००००	२५६९८	१०२५६९८	५३९७४३३
३३	जुगल मण्डल	६९३४	बरमफिया	४	थरुनी मण्डल	लालधारी मण्डल	सरल कृषि	५०००००	१५८२०	५५५८२०	१८०९६४१
३४	परमलाल बहरखेर यादव	६८७४	कन्चनरुप	१०	बलदेव बहरखेर	हिताई बहरखेर	सरल कृषि	५५००००	१४६६५	५६४६६५	१६८०४९५
३५	हीननारायण यादव गोइतमान	६८९२	तिरहुत	१	असर्फी गोइतमान	जोहरी गोइतमान	सरल कृषि	९०००००	२५०१५	९२५०१५	१७४२६९६
३६	मिना पशुपालन तथा कुखुरा फर्म	६८५१	कन्चनरुप	७	मिनाकुमारी/भरतप्रसाद	हरिचन चौधरी	सरल कृषि	१००००००	२०२७६	१०२०२७६	१५२६९७७
३७	शान्ति देवी सुतिहार	६२८५	ठेलिया	६	विनोद कुमार सुतियार	रामकिसुन सुतियार	सरल कृषि	१००००००	२२०२२	१०२२०२२	६४८०२०
३८	जीवनारायण चौधरी थारु	७०३४	ठेलिया	१	मानपुर चौधरी	भुटन चौधरी	सरल कृषि	१०१००००	१९६५७	१०२९६५७	६४७५१९
३९	किरेन्द्र कुमार यादव	६३१५	बदगामा	१	सिताराम यादव	खटर यादव	घरायसी	५५००००	१३२०८	५६३२०८	६४८०७७
४०	श्रवण कुमार दास	६३०९	बरमफिया	७	पशुपती दास तत्मा	जेडी दास	सरल कृषि	४०००००	९४३५	४०९४३५	६४८०६३
४१	रामशेखर गोइत	५९९१	त्रिकोल	१	कपिलेश्वर यादव	हिरालाल यादव	घरायसी	१६०००००	४०९२३	१६४०९२३	१७५३३८८
४२	विना कुमारी ठाकुर	६८३९	कन्चनरुप	७	फारी ठाकुर	फौदी ठाकुर	घरायसी	६५००००	१४२०९	६६४२०९	१५१०२०५
४३	अनिता कुमारी देवी ठाकुर	६८८५	कन्चनरुप	६	विलट ठाकुर हजाम	विहारी ठाकुर	घरायसी	७०००००	२०४२७	७२०४२७	१७३६७०१
४४	बलदेव महत्मान	३०६१	गोइटी	२	खिखर महत्मान	गोविन्द महत्मान	घरायसी	४०००००	११२४०	४११२४०	६४७९३२
४५	जमिला शेखाइन	६८८८	कन्चनरुप	१	बौकाई शेख	रसुल शेख	घरायसी	८०००००	४५३२३	८५५३२३	१७४०६५८
४६	कृष्ण कुमार यादव	६४००	जगतपुर	३	देवी लाल यादव	रसी लाल यादव	घरायसी	४०००००	११३५६	४११३५६	६४८२२५
४७	योगेन्द्र प्रसाद साह तेली	६६३८	बैरवा	१	दोरिकलाल साह	जया साह	घरायसी	७०००००	१६९१२	७६९१२	११०१९९९
४८	पानो देवी	७०५४	तिरहुत	३	मुगलाल शर्मा	शान्ति शर्मा	सेवा कर्जा	१००००००	२०७७९	१०२०७७९	५४०२७०२
४९	पुष्पा देवी अमात्य	७०९९	हनुमाननगर	३	इन्द्रानन्द राय	गौरीलाल राय	सरल कृषि	८०००००	१७००२	८१७००२	५३२६२४५
							जम्मा:	३५४८०००	१३५२५६७	३६८४५६७	

भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय, जनकपुरधाम, धनुषा हकदावी सम्बन्धी ३५ दिने सार्वजनिक सूचना

जिल्ला धनुषा गा.वि.स.तुलसीयाही जब्दी वडा नं.१ हाल मुखियापट्टी मुसहरनिया गा.पा. वडा नं. ३ मा बस्ने देवी देवीको मु.स.ग.नं.अजिम राईन कवारी समेत प्रतिवादी ऐ.ऐ.बस्ने गुलाई कवारीको मु.स.ग.नं.जिल्ला महोत्तरी धारापुर गा.वि.स.वडा नं. ८ बस्ने खेरुल खातुन समेत भएको २०५१ सालको वण्डा नं.६१९ को वण्डा मुद्दामा धनुषा जिल्ला अदालतबाट मिति २०५१/०३/०६ मा भएको फैसला, मिति २०५२/०९/२२ को वण्डा मुचुल्का, मिति २०५२/१०/०२ को तामेली आदेश र च.नं.२४८० मिति २०७३/०६/१०, च.नं.०८२-३६-००९०६ र ०८२-३६-००९०७ मिति २०८२/०८/२८ को दा.खा.पत्र समेतका आधारमा स्व.ठकवा कवारीको नाउँमा नापनक्सा भई दर्ता गर्न छुट भएको जि.घ.गा.वि.स.तुलसीयाही जब्दी वडा नं.२ कि.नं.२७० क्षेत्रफल ०-५-१५-० जगामाथ्ये दक्षिणतर्फबाट ०-१-८-१२ जग्गा अजिम राईन कवारी भन्ने अजिम कवारी, अजिम सी उत्तर ०-०-१४-६ जग्गा खेरुल खातुन र खेरुल सो दक्षिण ०-०-१४-६ जग्गा जैलुम खातुनको अंश भागमा परेकोले हामीहरू आ-आफ्नो अंशभागमा परेअनुसार छुट जग्गा दर्ता दा.खा.ग.प.पाउँ भनी द.नं.३२६० मिति २०८२/०५/१६ गतेमा यस कार्यालयमा भाग निवेदन परी उक्त निवेदनको कारवाही सम्बन्धमा हकदावी सम्बन्धी सूचना प्रकाशन गर्ने भनी यस कार्यालयको मिति २०८२/०९/०८ को आदेशानुसार यो ३५ दिने हकदावी सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरिएको छ। अतः भाग दाबी बमोजिम निवेदनको नाममा छुट जग्गा दर्ता दा.खा. गर्न नभिले कुनै कारण भए वा अन्य कसैको हकदावी लामे भए वा सरकारी, सार्वजनिक सम्पत्तिको हानी नोक्सानी हुने भए ठोस सबुत प्रमाण सहित यो सूचना प्रकाशित भएको/टाँस भएको मितिले बाटोको म्याद बाहेक ३५ (पैंतीस) दिनभित्र यस कार्यालयमा स-प्रमाण दाबी उजुर गर्न आउनुहोला। सूचना गर्नु होला। अन्यथा कानून बमोजिम भई जाने ब्यहोरा सम्बन्धित सबैका लागि सूचित गरिन्छ।

तपसिल				
जिल्ला	क्षेत्र	वडा नं.	कि.नं.	क्षेत्रफल
धनुषा	तुलसीयाही जब्दी	२	२७०	०-५-१५

धितोमा रहेको चल/अचल सम्पत्ति लिलाम बिक्री सम्बन्धी गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र आह्वानको ७ दिने सूचना

प्रकाशित मिति: २०८२/०९/१४ गतेको जनकपुर दृष्टि राष्ट्रिय दैनिक यस विकास बैकको शाखा कार्यालय जनकपुर, धनुषाबाट तपसिलमा उल्लेखित श्रेणीहरूले लिनु भएको ऋण कर्जा बापत बैकलाई समय समयमा तिर्नु बुझाउनु पर्ने साँबा, ब्याज, थप ब्याज, आदि नतिरी नबुझाई कर्जाको शर्त बन्नेज उल्लंघन गर्नु भएकोले ऋण कर्जा सत्यापनको बैकको लेना रकम तिन बुझाउनको लागि पटक पटक बौद्धिक, लिखित एवं विभिन्न मितिमा सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरी कर्जा चुक्ता गर्न अनुरोध गर्दा समेत कर्जा नबुझाई बैकको अनुरोधलाई बेवास्ता गर्नु भएको हुँदा ऋण कर्जाको धितो सुरक्षामा रहेको तपसिलमा उल्लेखित चल/अचल सम्पत्ति, जहाँ जे जस्तो अवस्थामा छ, सोही

मधेशमा ४ लाख बढी मतदानबाट वञ्चित

सुभाष कर्ण

जनकपुरधाम । निर्वाचन आयोगले आगामी फागुन २१ गते हुने प्रतिनिधि सभा सदस्य निर्वाचनका लागि अन्तिम मतदाता नामावली प्रकाशन गरेको छ ।

आयोगले अन्तिम नामावली स्वीकृत गर्दै विवरण सार्वजनिक गरेको तथ्यांक अनुसार यस पटकको निर्वाचनमा कुल १ करोड ८९ लाख ३ हजार ६ सय ८९ मतदाताले मतदान गर्न पाउनेछन् ।

२०८२ फागुन २० गतेसम्म १८ वर्ष उमेर पूरा हुने नागरिकहरूको विवरण अद्यावधिक गरी तयार पारिएका नामावली अनुसार मधेश प्रदेशमा ३६ लाख ३६ हजार ४१३ मतदाता दर्ता भएका छन् भने निर्वाचनका लागि २ हजार १६० मतदान केन्द्र र ४ हजार ४७१ मतदान केन्द्र मतदान केन्द्र कायम गरिएको छ ।

निर्वाचन आयोगको मधेश प्रदेश कार्यालयका अनुसार तयार पारिएको अभिलेख अनुसार पुरुषतर्फ १९ लाख ७२ हजार ९६४ र महिलातर्फ १६ लाख ६३ हजार ३७४ सहित अन्त्यतर्फ ७६ मतदाताको नामावली थप तथा अद्यावधिक गरिएको छ ।

२०७९ सालमा सम्पन्न प्रतिनिधि सभा तथा प्रदेश सभा निर्वाचनमा मधेश प्रदेशमा पुरुषतर्फ १५ लाख ७७ हजार ३१७, महिलातर्फ १३ लाख ३२ हजार ६४० र अन्त्यतर्फ ६६ गरी कुल २९ लाख १० हजार २३ मतदाता रहेको थियो । पछिल्लो

पटक दर्ता गरिएका मतदाता मध्ये ७ लाख २६ हजार ३९१ मतदाता थपिएको छ ।

पछिल्लो पटकको मतदाता नामावली दर्तामा ७ लाखभन्दा बढी मतदाता थपिएपछि मधेश प्रदेशमा अहिलेपनि नागरिकता आभावमा लाखौं मतदाता मतदानबाट वञ्चित हुने भएका छन् ।

पछिल्लो पटकको दर्ता भएका मतदाता नामावली र २०७८ सालको जनगणना विवरणको तुलना गर्दा साढे ४ लाखबढी नागरिक नागरिकता आभावमा मतदानबाट वञ्चित हुने भएका छन् । जनगणना अनुसार मधेशमा १५ वर्षदेखि ८४ वर्षसम्मको उमेर समूहको जनसंख्या ४० लाख ८४ हजार ३५८ रहेकोमा मतदाता नामावलीमा ३६ लाख ३६ हजार ४१३ जनाको नाम मात्र दर्ता भएको छ ।

पटक पटक नागरिकता समस्या समाधान गरिएपनि बुवा बितेका, जन्मासिद्धको सन्तानलाई नागरिकता बनाउन आमा र बुवा दुवै अनिवार्य गरिएको व्यवस्था, परिवारमै कसैको नागरिकता नभएको लगायतका विभिन्न कारणले ती व्यक्तिहरू तिनका सन्तानहरू नागरिकताबाट वञ्चित हुनु परेको अवस्था मधेश प्रदेशमा

विद्यमान रहेको छ ।

हुनात यी समस्याहरूको मध्ये नजर गर्दै संघीय सरकारले नागरिकता ऐन संशोधन गरेको तीन महिनाभन्दा बढी समय बितिसकेपनि नियमावली संशोधन हुन नसक्दा समस्या यथावत नै छ । ऐन संशोधन भए लाग्ने नागरिकताविहिनहरू दैनिक रुपमा जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरूमा जाने गरेका छन् । तर नियमावली संशोधन नभई आएको भनी फर्काउने गरेको छ ।

उता गृह मन्त्रालयका प्रवक्ता आनन्द काफ्लेले मन्त्रालयबाट नागरिकता नियमावली चौथो संशोधन पछिल्लो सात मन्त्रपरिषद्को बैठकबाट नियमावली संशोधन स्वीकृत भईसकेको चाँडै नै सो नियमावली अनुसार कार्यविधि बनाई जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरूमा पठाई कार्यान्वयनका लागि निर्देशन दिइने बताएका छन् ।

संशोधित ऐन र नियमावली कार्यान्वयनमा आएपछि नागरिकताविहिनहरूले नागरिकता पाएपनि आउंदो निर्वाचनमा उनीहरू मतदानबाट वञ्चित हुनेछ । तर निर्वाचन आयोगले कुनै नयाँ नियम ल्याएपछि उनीहरू सहभागी हुन सक्छन नभए मतदानबाट वञ्चित हुनेछन् ।

डीपीआरको नाममा करोडौं रकमको खेल

महालेखापरीक्षकको प्रतिवेदन अनुसार आव २०७४/७५ देखि २०८०/८१ सम्म सात वर्षमा मधेश प्रदेशमा १९ करोड ७२ लाख रुपैयाँभन्दा बढी रकम डीपीआर निर्माणको नाममा खर्च गरिएको छ । तर, यस अवधिमा तयार गरिएका अधिकांश डीपीआर कार्यान्वयनमा नआएको महालेखाको ठहर छ ।

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डीपीआर) को नाममा मधेश प्रदेश सरकारले करोडौं रकम खर्च गरेको पाइएको छ ।

मधेश प्रदेशका मन्त्रालयहरूमा विकास आयोजना कार्यान्वयनभन्दा पनि डीपीआरको नाममा बर्सेन करोडौं रूपैयाँ खर्च गरेका छन् । तर तयार पारिएका ती डीपीआरहरू कार्यान्वयनमा नआउँदा प्रदेशको सार्वजनिक स्रोत दुरुपयोग भइरहेको महालेखा परीक्षकको कार्यालय ठहर गर्दै आएको छ ।

महालेखापरीक्षकको प्रतिवेदन अनुसार आव २०७४/७५ देखि २०८०/८१ सम्म सात वर्षमा मधेश प्रदेशमा १९ करोड ७२ लाख रूपैयाँभन्दा बढी रकम डीपीआर निर्माणको नाममा खर्च गरिएको छ । तर, यस अवधिमा तयार गरिएका अधिकांश डीपीआर कार्यान्वयनमा नआएको महालेखाको ठहर छ ।

आव २०८०/८१ मा प्रदेशको भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयले २६ प्याकेजमा तीन करोड २६ लाख रूपैयाँभन्दा बढी खर्च गरी डीपीआर तयार गरायो । सडक, पुल र भवनसम्बन्धी ती सबै डीपीआर सोभै खरिद विधिबाट परामर्शदातालाई दिइएका थिए । तर, कुनै पनि योजना कार्यान्वयन भएन ।

त्यसैगरी, आव २०७९/८० मा ऊर्जा, सिंचाइ तथा खानेपानी मन्त्रालयले करिब एक करोड रूपैयाँ खर्चेर खानेपानी संरचनाका डीपीआर बनायो । खानेपानी संरचनाका लागि नौ परामर्शदातामार्फत ३८ लाख रूपैयाँ खर्चेर डीपीआर र लागत अनुमान तयार गरायो । सोही वर्ष १० वटा फर्मलाई थप ६१ लाख ४७ हजार रूपैयाँ भुक्तानी

गरियो । प्रतिस्पर्धा बिना परामर्शदाता छनोट गरिएको र डीपीआरअनुसार काम अघि नबढेको महालेखापरीक्षकले खर्च पूर्णतः व्यर्थ भएको ठहर गरेका छन् ।

भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयले सोही वर्ष विभिन्न खोलामा पुल निर्माण र मधेश सहिद मार्गको सम्भाव्यता अध्ययनमा एक करोड ५५ लाख रूपैयाँ खर्च गर्‍यो । तर, ती सम्भाव्यता अध्ययनका सबै प्रतिवेदन हालसम्म मन्त्रालयमा पेश नै भएका छन् ।

प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐनले १० लाखभन्दा माथिका योजनामा डीपीआर अनिवार्य गरे पनि स्रोत सुनिश्चितता नभएका, अव्यावहारिक र असम्भव योजनाका डीपीआर बनाउने क्रम रोकिएको छैन । महालेखाले पटक-पटक उपयोगिता नदेखिने डीपीआरमा रोक लगाउन सुझाव दिए आएपनि प्रदेश सरकारका मन्त्रालयहरूले त्यसको बेवास्ता

गर्दै आएको छ ।

चालु आव २०८२/८३ मा समेत सरकार यस्तै हावावारी योजनाको डीपीआर बनाउने तयारीमा छ । चालु आवमा मात्रै विभिन्न मन्त्रालय र निकायले ६० भन्दा बढी डीपीआर बनाउन २९ करोड रूपैयाँभन्दा बढी बजेट विनियोजन गरेका छन् । कार्यान्वयन सुनिश्चित नभए यी डीपीआर पनि अधिल्लकै सूचीमा थपिने निश्चित देखिन्छ ।

उद्योग, वाणिज्य तथा पर्यटन मन्त्रालयले ढल्केबर-जट्टी सडकको दुवैतर्फ पर्खाल निर्माण र प्रदेशका आठै जिल्ला सदरमुकाम जोड्ने पौड-वे जस्ता अव्यावहारिक योजनाका लागि करोडौं रूपैयाँ डीपीआरमा छुट्ट्याएको छ भने भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय समेतले पनि पुल, सडक र भवनसम्बन्धी अनुसन्धान तथा परामर्श शीर्षकमा करिब एक करोड ४० लाख रूपैयाँ विनियोजन

गरेको छ । तर त्यो कहाँ बनाउने यकिन छैन ।

पूर्वमन्त्रीदेखि कर्मचारीसम्मको एउटै स्वीकारोक्ति छ- डीपीआर कमिसनको आकर्षक माध्यम बनेको छ । पूर्वभौतिक पूर्वाधारमन्त्री रामसरोज यादव भन्छन् 'भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालयमै धेरै डीपीआर बनेका छन् । तर त्यो आफू नो कार्यकालमा नभई अघि र पछिका कार्यकालका मन्त्रीहरूले बनाएका हुन । श्रोत सुनिश्चित नभई डीपीआर बनाउने नमिल्ने हो । तर कमीशनका लागि मन्त्री र सचिवको मिलेमतोमा विगतमा डीपीआर बनाइएको देखिन्छ ।

भौतिक पूर्वाधार मन्त्रालयका प्रवक्ता प्रवीणप्रताप अधिकारी विगतमा विकृत भएको स्वीकार गर्दै अहिले सुधारको प्रयास भइरहेको बताउनुछन् । तर, बजेट फिर्ताबमै स्रोत सुनिश्चितताविना दर्जनाई डीपीआर राखिनुले सरकारको प्रतिबद्धतामाथि प्रश्न उठाएको छ ।

मधेश प्रदेशमा डीपीआर विकासको आधार बन्नुको साटो कमिसनको औजार बन्दै गएको कार्यान्वयनमा नआएको गतिविधि र महालेखाको प्रतिवेदनले देखाउँछ । जबसम्म स्रोत सुनिश्चितता, पारदर्शी प्रतिस्पर्धा र समयमै कार्यान्वयन अनिवार्य गरिँदैन, तबसम्म डीपीआरमा करोडौं खर्चिनु प्रदेशका लागि विकास होइन आर्थिक अपराधको रूपमा लिन सकिन्छ ।

मन्त्रालयका कर्मचारीहरूले विगतमा डीपीआरहरू बनेको स्वीकारछैन । तर जेन-जी आन्दोलनका क्रममा मन्त्रालयमा भएको आगजनीले डीपीआरसम्बन्धी धेरै कागजात जलेको कारण अभिलेख मिल्न गाह्रो छ । यसले अनियमितता ढाकछोप गर्न सहज वातावरण बनाएको आशंका थप बलियो बनेको छ ।

करदाता सेवा कार्यालय सार्ने विरुद्धमा धर्ना

टुडे समाचारदाता

रौतहट । रौतहट सदरमुकाम गौरस्थित करदाता सेवा कार्यालयलाई बाराको सिमरामा स्थानान्तरण गर्ने नेपाल सरकारको निर्णयविरुद्ध स्थानीय स्तरमा व्यापक विरोध सुरु भएको छ ।

जिल्लाका उद्योगी, व्यवसायी तथा सर्वसाधारण करदातालाई दूलो असुविधा हुने उल्लेख गर्दै निर्णय तत्काल फिर्ता लिन सरकारसँग माग गरेका छन् ।

धर्नामा बोल्दै प्रदेश सभा सदस्य नागेन्द्र साहले राज्यले करदातालाई सहूलियत

निर्णयको विरोधमा रौतहट उद्योग वाणिज्य संघको अगुवाइमा आजदेखि करदाता सेवा कार्यालयको मूल गेटमै धर्ना कार्यक्रम सुरु गरिएको हो ।

धर्नामा सहभागीहरूले गौरीमा आफ्नै भवन र सबैलाई पायक पर्ने स्थानमा रहेको कार्यालय हटाएर ११३ किलोमिटर टाढा सिमरा सार्ने निर्णय अव्यावहारिक र जनविरोधी भएको बताएका छन् । उनीहरूले यसबाट

दिनुपर्नेमा उल्टै फन्डत थपे निर्णय गरेको भन्दै आपत्ति जनाएका छन् । उनले उक्त निर्णय खारेज गरी यथास्थितिमा कार्यालय कायम राख्न आफूले सक्दो सहयोग गर्ने प्रतिबद्धता जनाएका छन् ।

नेकपा नेता रेवत भाले करदाता सेवा कार्यालयको आफ्नै घरजग्गा हुँदाहुँदै अन्यत्र सार्ने निर्णय गलत भएको भन्दै कर कार्यालय गौरीमा रहनुपर्ने धारणा राखेका छन् ।

लोसपाका नेता अनिल सिंहले करदाता सेवा कार्यालय सार्ने निर्णयलाई मधेसमाथिको विभेदको निरन्तरता भन्दै विरोध जनाएका छन् । उनले सरकार वार्ताबाट समाधान खोज्न तयार नभए सघर्ष चर्किने चेतावनी दिएका छन् ।

निर्माण व्यवसायी संघका कोषाध्यक्ष विकास विक्रान्त नेपाल (पालु) ले सबै व्यापारीलाई अनावश्यक फन्डतमा पार्ने निर्णय नसच्याइए रिले अनशनलागायत थप कडा आन्दोलनमा जान बाध्य हुने बताएका छन् ।

पूर्व प्रदेश सभा सदस्य तथा पूर्व नगरप्रमुख बाबुलाल साहको नेतृत्वमा सर्वदलीय तथा सर्वपक्षीय समितिले धर्ना प्रदर्शनलाई निरन्तरता दिएको छ । साहले करदाता सेवा कार्यालय सिमरा सार्ने निर्णयविरुद्ध बाध्य भएर आन्दोलनमा उत्रिनुपरेको बताएका छन् ।

रौतहट उद्योग वाणिज्य संघका महासचिव सन्तोष केसरीका अनुसार राजनीतिक दल, नागरिक समाज, उद्योग वाणिज्य संघ, निर्माण व्यवसायी संघ तथा सञ्चारकर्मीहरूको सहभागितामा धर्ना भइरहेको छ । उनले सरकारको निर्णयले करदातामाथि राज्यको विभेदपूर्ण व्यवहार देखिएको भन्दै निर्णय पुनर्विचार गर्न दबाव दिने उद्देश्यले आन्दोलन गरिएको बताएका छन् ।

विरोध च्याली मितेरी पुल क्षेत्रको निरीक्षण

टुडे समाचारदाता

ललान । बंगलादेशमा हिन्दू युवकको निर्मम हत्या गरिएको घटनाको कडा विरोधमा सिराहाको गोलबजारमा राष्ट्रिय एकता अभियानद्वारा विरोध च्याली तथा प्रदर्शन गरिएको छ ।

राष्ट्रिय एकता अभियान सिराहा जिल्ला अध्यक्ष हेमन्त सिंहको नेतृत्वमा सम्पन्न उक्त प्रदर्शनमा राष्ट्रिय एकता दलका केन्द्रीय सदस्यहरू रामनाथ सनातनी तथा कासिन्द्र यादवले राखेका छन् ।

प्रदर्शनका क्रममा आक्रोशित कार्यकर्ताहरूले पूर्व-पश्चिम राजमार्ग अवरुद्ध गर्दै केही बेर चक्काजाम समेत गरेका थिए । प्रदर्शनकारीहरूले "हिन्दूको हत्या बन्द गर", "अल्पसंख्यकको सुरक्षा सुनिश्चित गर", "मानवअधिकारको सम्मान गर" लगायतका नारा लगाएका थिए ।

कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै केन्द्रीय सदस्य रामनाथ सनातनीले भने, "बंगलादेशमा बारम्बार हिन्दू

अल्पसंख्यकहरूमाथि भइरहेको हत्या र अत्याचार मानवतामाथिको गम्भीर प्रहार हो । अन्तर्राष्ट्रिय समुदायले यस विषयमा मौन बस्नु हुँदैन ।"

त्यस्तै केन्द्रीय सदस्य कासिन्द्र यादवले आफ्नो मन्तव्यमा भने, "हिन्दू युवाको निर्मम हत्या केवल एक व्यक्तिको हत्या होइन, यो सम्पूर्ण मानव अधिकार र धार्मिक स्वतन्त्रतामाथिको हमला हो । बंगलादेश सरकारले अल्पसंख्यकहरूको सुरक्षा गर्न असफल भएको स्पष्ट देखिन्छ ।"

प्रदर्शनको नेतृत्व गरेका जिल्ला अध्यक्ष हेमन्त सिंहले भने, "हामी शान्तिपूर्ण आन्दोलनमार्फत बंगलादेश सरकारलाई अल्पसंख्यकको जीवन र सुरक्षाको ग्यारेन्टी गर्न दबाव दिन चाहन्छौं । यस्ता घटनाको अन्त्य नभएसम्म हाम्रो सघर्ष जारी रहनेछ ।"

राष्ट्रिय एकता अभियानले बंगलादेश सरकारसँग दोषीमाथि कडा कारवाही गर्न, अल्पसंख्यक समुदायको सुरक्षा सुनिश्चित गर्न तथा मानवअधिकारको सम्मान गर्न माग समेत गरेको छ ।

टुडे समाचारदाता

वीरगञ्ज । सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका वर्तमान प्रहरी महानिरीक्षक राजु अर्यालले विरागञ्ज-रक्सौलस्थित अन्तर्राष्ट्रिय मितेरी पुल क्षेत्र वरिपरि गरिएको सौन्दर्यकरण कार्यको स्थलगत निरीक्षण गरेका छन् ।

निरीक्षणका क्रममा उनले सीमा क्षेत्रको सुरक्षा, सरसफाई तथा व्यवस्थित पूर्वाधार विकासलाई थप प्रभावकारी बनाउनु पर्नेमा जोड दिँदै सम्बन्धित निकायलाई आवश्यक निर्देशन दिएका छन् ।

महानिरीक्षक अर्यालले नेपाल-भारत सीमा क्षेत्र देशको पहिचानसँग जोडिएको संवेदनशील स्थान भएको उल्लेख गर्दै यहाँको वातावरणीय सौन्दर्य, स्वच्छता र सुरक्षा व्यवस्थापन सुदृढ हुन जरुरी रहेको बताए ।

उनले सीमा क्षेत्रमा हरियाली प्रवर्द्धन, सार्वजनिक स्थानको संरक्षण तथा दीर्घकालीन व्यवस्थापनमा सबै संरोकारवाला निकायबीच समन्वय आवश्यक रहेको धारणा

व्यक्त गरे । हामी सबैको जीवनमा हरियाली र प्रकृतिको महत्त्व अनमोल रहेको सन्देशसहित वीरगञ्ज महानगरपालिका, ग्रीन सिटी सामुदायिक प्रहरी सेवा केन्द्र, आदर्शनगर तथा सशस्त्र प्रहरी बल १३ नम्बर गण, विरागञ्जको बसु आयोजनामा सञ्चालन गरिएको अभियानले विरागञ्जलाई हराभरा, स्वच्छ र वातावरणमैत्री सहर बनाउने लक्ष्यलाई थप बल पुगेको आयोजकहरूले बताएका छन् ।

उनीहरूका अनुसार यस अभियानमार्फत सीमा क्षेत्रमा सकारात्मक सन्देश फैलिनुका साथै स्थानीय समुदायको सहभागिता समेत बढ्दै गएको छ । सम्पन्न निरीक्षण कार्यक्रममा

वीरगञ्ज महानगरपालिकाका नगरप्रमुख मेयार राजेशमान सिंह, सशस्त्र प्रहरीका एसपी पुन चन्द्र भट्ट, सशस्त्र प्रहरीका डीएसपी पुरुषोत्तम भण्डारी, ग्रीन सिटी सामुदायिक प्रहरी सेवा केन्द्र, आदर्शनगरका अध्यक्ष प्रकाश खेतान, वडा प्रहरी कार्यालय बिर्ताका प्रहरी प्रमुख प्रहरी निरीक्षक विक्रम सुवेदी, रक्सौलका सिमा सुरक्षाबलका पदाधिकारी लगायत सामुदायिक प्रहरीका पदाधिकारी, बीरगञ्ज महानगरका नगरप्रहरी, सशस्त्र प्रहरीका प्रतिनिधि तथा सर्वसाधारण नागरिकहरूको उल्लेखनीय उपस्थिति रहेको थियो ।

चिसो प्रभावितलाई कम्बल वितरण

टुडे समाचारदाता

मलंगवा । सर्लाहीको बलरा नगरपालिकाको समन्वयमा बलरा नगरपालिका वार्ड नं ४, ६ र ९ का ४७० गरिब विपन्न परिवारहरूलाई नगर

समुदायका परिवारलाई कम्बल वितरण गरेका छन् ।

राष्ट्रिय रोजगार प्रवर्द्धन केही दिन यता लगातार

केन्द्र मलंगवाको सहयोग र बलरा नगरपालिकाको समन्वयमा बलरा नगरपालिका वार्ड नं ४, ६ र ९ का ४७० गरिब विपन्न परिवारहरूलाई नगर

प्रमुख रामा शंकर प्रसाद कुशाहाल कम्बल वितरण गरेका हुन् ।

श्रीतलहर चल्दा गरिब तथा अति विपन्न परिवारलाई असहज भइरहेको अवस्थामा कम्बल वितरण गरेपछि उनीहरूले राहत महसुस गरेका छन् ।

चिसो र शीतलहरका कारण दैनिक ज्यालादारी गर्नेहरू समस्यामा परेका छन् भने वृद्धवृद्धा तथा बालबालिकाहरू जोखिममा रहेका छन् । शीतलहर र चिसोका कारण प्रत्येक वर्ष तारुझ्या स्थानीयले कट्युआझिएर अकालमै ज्यान गुमाउने गरेका छन् ।

सभुखलाई सम्मान

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । गोपाल सेवा समिति धनुषाले सभामुख रामआशिष यादवलाई सम्मान गरेको छ ।

प्रदेश सभा सदस्यबाट सभामुख पदमा चयन भएकोमा यादवलाई समितिका अध्यक्ष अंकेश्वर यादवले सम्मान गरेको हो ।

आइतवार अध्यक्ष अंकेश्वर यादवले सभामुख यादवको कार्यक्षमता पुगी दोसल्ला ओढाएर सम्मान गरेका छन् । सो सम्मान कार्यक्रममा समितिका उपाध्यक्ष उपेन्द्र प्रसाद यादव, कोषाध्यक्ष दिगम्बर प्रसाद यादव, सदस्य, सल्लाहकार र पूर्व अध्यक्षहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । राष्ट्रिय प्रेस पञ्चको उपाध्यक्षमा जनकपुर टुडे पत्रिकामा कार्यरत पत्रकार प्रमोद रंगीले (प्रमोदकुमार साह) मनोनयन भएका छन् ।

पत्रकार सरोज खेलाडीको अध्यक्षतामा राष्ट्रिय मुक्ति नेपाल पार्टीका शुभेच्छुक संस्था राष्ट्रिय प्रेस मञ्चको गठित केन्द्रिय कार्यसमितिका पदाधिकारीहरूको चयन गरिएको हो । मञ्चको अर्का अध्यक्षको रूपमा मनोज

कुमार मिश्रलाई चयन गरिएको छ ।

मधेश प्रदेशको संयोजकको जिम्मेवारी समेत पत्रकार

रंगीलेलाई हालका लागि दिइएको छ । पत्रकार रंगीले दुई दशकभन्दा बढी समयदेखि पत्रकारितामा सक्रिय छन् ।

उनी काठमाडौं केन्द्रिय विभिन्न टेलिभिजन, पत्रिका र अनलाईन सहित स्थानीय पत्रपत्रिकामा संवाददातादेखि सम्पादकसम्मको जिम्मेवारीमा कार्य गरिसकेका छन् ।

करीब तीन वर्षदेखि उनी जनकपुर टुडे पत्रिकामा हाल कार्यरत छन् ।